

Česká zemědělská univerzita v Praze

Institut vzdělávání a poradenství

Katedra profesního a personálního rozvoje

**Spolupráce školy a podniků v oblasti odborné praxe
žáků v kontextu uplatnitelnosti absolventů na trhu
práce**

Bakalářská práce

Autor: **Ing. Nikola Šťávo**vá

Vedoucí práce: doc. PhDr. Radmila Dytrtová, CSc.

2016

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra profesního a personálního rozvoje

Institut vzdělávání a poradenství

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Bc. Nikola Štávová

Učitelství odborných předmětů

Název práce

Spolupráce odborné školy a podniků v oblasti odborné praxe žáků v kontextu uplatnitelnosti absolventů na trhu práce

Název anglicky

Cooperation of vocational schools and enterprises in the field of professional practice of students in context of employability of graduates in the labor market

Cíle práce

Cílem práce je zjistit v jakém rozsahu a v jaké kvalitě probíhá spolupráce odborných škol a jejich smluvních partnerů v oblasti odborné praxe žáků. Dalším cílem je zjištění následného uplatnění absolventů na trhu práce a možnost navazujícího zaměstnání u smluvních partnerů, u nichž vykonávali absolventi školy odbornou praxi během studia. Výstupem práce bude zmapování dané situace v zájmovém regionu.

Metodika

Na základě studia odborné literatury bude metodou analýzy zpracována problematika daného tématu bakalářské práce. Metodou dotazníku a rozhovoru bude realizován průzkum současného stavu odborné praxe žáků a uplatnitelnosti absolventů konkrétní školy na trhu práce. Zjištěná data budou zpracována metodou analýzy a zhodnocena.

Doporučený rozsah práce

Určeno pravidly pro psaní bakalářských prací.

Klíčová slova

zaměstnanost, vzdělání, absolvent, odborná praxe, trh práce

Doporučené zdroje informací

1. BURDOVÁ, Jena, CHAMOUTOVÁ, Daniela. Nezaměstnanost absolventů škol se středním a vyšším odborným vzděláním 2012. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, 2012.
2. JÍROVÁ, Hana. Trh práce a politika zaměstnanosti. 1. vyd. Praha: VŠE, 1999. ISBN 80-7079-635-9.
3. Motivace lidského chování. Praha: Academia, 1996, ISBN 80-200-0592-7.
4. KREJČOVÁ, Lenka. Psychologické aspekty vzdělávání dospívajících. Vyd. 1. Praha: Grada, 2011, 226 s. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-3474-3.
5. JAKUBKA, Jaroslav. Zákoník práce 2014: stručný komentář, možnosti řešení a jejich meze. Olomouc: ANAG, 2013, sv. Práce, mzdy, pojištění. ISBN 978-80-7263-848-2.

Předběžný termín obhajoby

2015/06 (červen)

Vedoucí práce

doc. PhDr. Radmila Dyrtrtová, CSc.

Elektronicky schváleno dne 23. 2. 2015

Mgr. Jiří Votava, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 23. 2. 2015

prof. Ing. Milan Slavík, CSc.

Ředitel

V Praze dne 03. 09. 2015

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma:

Spolupráce školy a podniků v oblasti odborné praxe žáků v kontextu uplatnitelnosti absolventů na trhu práce

Vypracovala samostatně a použila jen pramenů, které cituji a uvádím v seznamu použitých zdrojů.

Jsem si vědoma, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím s jejím zveřejněním dle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a to i bez ohledu na výsledek její obhajoby.

Jsem si vědoma, že moje bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitní databázi a bude veřejně přístupná k nahlédnutí.

Jsem si vědoma že, na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, především ustanovení § 35 odst. 3 tohoto zákona, tj. o užití tohoto díla.

.....

(podpis autora)

V dne

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych touto cestou poděkovala doc. PhDr. Radmila Dytrtová, CSc., za vedení bakalářské práce a trpělivost.

.....

(podpis autora)

V dne

Abstrakt

Bakalářská práce s názvem „**Spolupráce školy a podniků v oblasti odborné praxe žáků v kontextu uplatnitelnosti absolventů na trhu práce**“ je zaměřena na odborné vzdělání a praxi s možností uplatnitelnosti na trhu práce a další spolupráci se smluvními partnery. Teoretická východiska charakterizují základní pojmy patřící k problematice vzdělání a trhu práce. Analytická část charakterizuje jednotlivé obory vzdělání vybrané střední školy v Jihlavě, jejich odborné kompetence. Analyzuje rozsah odborné praxe a spolupráci se smluvními partnery. Část bakalářské práce je zaměřena na dotazníkový průzkum, kde respondenti jsou žáci posledních ročníků vybraných oborů. Na závěr je zhodnocena úroveň odborné praxe, spolupráce školy se smluvními partnery a uplatnění žáků na trhu práce a návrhy na zlepšení situace na sledované střední škole.

Klíčová slova: vzdělání, zaměstnanost, absolvent, odborná praxe, trh práce.

Summary

The bachelor's thesis “**Cooperation of vocational schools and enterprises in the field of professional practice of students in context of employability of graduates in the labor market**” is focused on vocational education and practice with possibilities of employability in the labor market and another cooperation with external partners. The theoretical basis characterizes basic notions regarding to issues of the education and labor market. The analytical part characterizes individual fields of education with professional competence at the chosen high school in Jihlava. This part of the thesis analyzes the range of the vocational practice and cooperation with external partners. The additional part of the thesis is focused on questionnaire research where the graduating students of the chosen fields of education are responding. The level of vocational practice, cooperation with external partners, employability and proposal for better conditions at the monitored high school are located at the conclusion of the thesis.

Keywords: education, employment, graduate, vocational practice, labor market.

Obsah

1	Úvod	9
2	Cíl a metodika práce.....	10
3	Teoretická východiska.....	11
3.1	Vzdělání	11
3.2	Vzdělávací politika.....	12
3.2.1	Řízení vzdělávací soustavy	12
3.3	Vzdělávací systém ČR	13
3.4	Rámcový vzdělávací program	14
3.4.1	RVP pro střední odborné vzdělávání	15
3.5	Školní vzdělávací program.....	18
3.6	Trh práce	20
3.6.1	Rovnováha na trhu práce.....	21
3.6.2	Lidský kapitál	21
3.6.3	Zaměstnanost	22
3.6.4	Nezaměstnanost.....	22
3.6.5	Státní politika zaměstnanosti.....	23
4	Praktická část práce	24
4.1	Charakteristika zájmového regionu Jihlava	24
4.2	Charakteristika vybrané střední školy	24
4.2.1	Obory vyučované na OZS Jihlava, podle školního vzdělávacího programu	26
4.2.2	Navazující spolupráce se smluvními partnery	35
4.3	Absolventi na trhu práce	36
4.3.1	Potřeby zaměstnavatelů v terciálním sektoru.....	38
5	Výsledky a jejich hodnocení	40
5.1	Výsledky dotazníkového průzkumu.....	40
5.1.1	Analýza jednotlivých otázek dotazníkového šetření.....	42
5.1.2	Shrnutí terénního průzkumu.....	45
6	Závěr	47
7	Seznam použitých zdrojů.....	49
8	Přílohy.....	52

Seznam obrázků

<i>Obrázek 1 Trh práce</i>	20
<i>Obrázek 2 Znak školy</i>	25

Seznam tabulek

<i>Tabulka 1 Klíčové kompetence</i>	39
<i>Tabulka 2 Identifikační otázky dotazníku</i>	41

Seznam grafů

<i>Graf 1 Absolventi - "Střední odborné s výučním listem" (H)</i>	37
<i>Graf 2 Absolventi - Vyučení a maturita (L)</i>	37
<i>Graf 3 Absolventi - Střední odborná škola bez vyučení (M)</i>	38

1 Úvod

Téma bakalářské práce bylo zvoleno z důvodu aktuálnosti vybrané problematiky. Problematika připravenosti žáků k vstupu na pracovní trh a kvalita jejich vzdělání je tématem, kterým se zabývá nejen Česká republika, ale i „celý vzdělaný svět“. Pro zpracování bakalářské práce byla vybrána škola Obchodní akademie, Střední zdravotnická škola, Střední odborná škola služeb a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Jihlava. Jedná se o jednu střední školu s odloučenými pracovišti v regionu Jihlava. Autorka této práce na odloučeném pracovišti Střední odborná škola služeb v Jihlavě studovala. Bakalářská práce se zabývá vzděláním žáků na střední škole, zvláště jejich kompetencemi, uplatnitelností absolventů na trhu práce a spolupráce střední školy a smluvních podniků, kteří poskytují praxi.

V každé společnosti má vzdělání zásadní význam. Svým působením se projevuje v oblasti ekonomické. Spoluutváří sociální soustavu společnosti a znamená hodnotu pro společnost i jedince. Pomáhá se vyrovnávat se změnami, které přináší vědecký a technický pokrok i rozvoj demokracie a moderního světa.

Být zaměstnán je pro většinu osob životně důležité, jelikož zaměstnanost nemá jen ekonomické důsledky, ale také důsledky sociální. Má vliv na životní úroveň lidí, ale i na jejich fyzické a psychické zdraví. O to důležitější je pro absolventy škol, kteří hledají své první zaměstnání.

2 Cíl a metodika práce

Cílem této bakalářské práce je analyzovat, zhodnotit a posoudit v jakém rozsahu a v jaké kvalitě probíhá spolupráce střední školy a jejích smluvních partnerů v oblasti odborné praxe žáků, následné uplatnění absolventů na trhu práce s možností navazujícího zaměstnání u smluvních partnerů, u kterých absolventi vykonávali odbornou praxi. Naplnění cíle bude především pomocí komparativní metody, analýzy časových řad, získání primárních dat vlastním dotazníkovým šetřením a řízeným rozhovorem.

První část se zabývá teoretickými východisky, ke kterým bylo potřeba nastudovat informace o dané problematice metodou analýzy dokumentů. Informace byly čerpány z odborné literatury a internetových zdrojů. V této části jsou vymezeny pojmy vzdělání, vzdělávací politika, vzdělávací systém ČR, rámcový vzdělávací program, školní vzdělávací program, kompetence absolventa, trh práce, lidská kapitál, zaměstnanost a nezaměstnanost.

V praktické části bakalářské práce budou analyzována a zpracována data, která byla získána z oficiálních dokumentů vydaných střední školou. Další data byla získána zejména z portálu Národního ústavu pro vzdělávání, a také z Integrovaného portálu Ministerstva práce a sociálních věcí, ze zpráv o situaci na krajském trhu práce a z Českého statistického úřadu. Údaje byly zpracovány pomocí analýzy časových řad, především se jedná o časovou řadu let 2007 až 2014, matematickými postupy a vzorci. Další částí byl empirický průzkum prostřednictvím dotazníkového průzkumu, který byl tvořen uzavřenými typy otázek. Respondenti byli žáci střední školy. Praktická část práce se zabývá odbornými kompetencemi žáků, možností uplatnění na trhu práce, rozsahem a kvalitou praxe, spoluprací smluvních partnerů. Nejvíce byly v bakalářské práci použity obecné vědecké metody, a to analýza a syntéza, metoda komparace, empirické metody.

Výsledky byly na závěr zhodnoceny ze zpracovaných podkladů a průzkumů.

3 Teoretická východiska

3.1 Vzdělání

Vzdělání je výsledkem výchovy a vzdělávání. Výchova je formální proces, ve kterém jsou záměrným působením utvářeny osobnostní vlastnosti jedince (normy a způsoby chování ve společnosti). Vzdělávání je proces, ve kterém převažuje informativní hledisko, kdy jedinec získává a osvojuje si soustavu poznatků a dovedností. Tyto poznatky, lze rozdělit na instrumentální (specifické funkční určení, to jsou hlavně poznatky nutné k výkonu povolání) a kultivační (všeobecná kultivace).

Vzdělávání je tedy proces získávání a rozvoje vědomostí, intelektových schopností a praktických dovedností, rozvoje rozumové stránky osobnosti, jejího myšlení a paměti. Vzdělání je výsledek, konečný efekt tohoto procesu. Za vědomost je pokládána učení nebo zkušeností osvojená i zapamatovatelná soustava pojmů, definic, faktů, představ, principů, vzorců, zákonitostí, vztahů aj. Dovednost je nácvikem osvojená činnost jakéhokoliv druhu. Dovednosti jsou manuální, senzorické, motorické, senzomotorické, intelektuální, anebo kombinované. Způsobilost k provedení souhrnných činností při použití vědomostí, dovedností, vhodných postojů, zkušeností a individuální odborné intuice, tak jsou definovány kompetence. Kompetence jsou nejdůležitější součástí výsledků vzdělávání, pokládají se za konečný výsledek vzdělávací činnosti.

Se vzděláním souvisí i pojem *kvalifikace*. Kvalifikace lze charakterizovat jako schopnost vykonávat určitou práci. V praxi se mluví vždy o konkrétní kvalifikaci, protože pro konkrétní pracovní místo je potřeba určité schopnosti a předpoklady pro výkon. Nároky na kvalifikaci se časem mění, jak se mění trh.

"Kvalifikace (či odborná kompetence) se váže k výkonu profese, je spíše ekonomickou kategorií a vedle určitého vzdělání je tvořena i mimo vzdělanostními prvky (např. délka praxe, zručnost, schopnosti řídit aj.). Vzdělání je oprati kvalifikaci širším pojmem a daleko přesahuje potřeby trhu práce."¹

¹ KREBS, V. a kol. *Sociální politika*, 4.vyd. Praha : ASPI,a.s.,2007,s.415

Rozvoj vzdělanosti nelze podřizovat jen trhu práce a vzdělávací politiku jen k přípravě kvalifikovaných pracovníků.

3.2 Vzdělávací politika

Vzdělávací politika znamená souhrn daných činností a opatření, kterými stát (a další subjekty) usiluje o nejvhodnějším naplnění rolí, které vyplývají z postavení vzdělání ve společnosti. Vzdělávací politika je tedy zásadní legislativní opatření, které se týká vzdělávacího systému společnosti, zásad fungování vzdělávacího systému a metod praktického řízení. *Cílem vzdělávací politiky je zabezpečit rozvoj poznávací a duchovní kapacity populace, jejího poznatkového a dovednostního fondu a zabezpečit i rozvíjet morálně hodnotové orientace lidí.*²

Specifické znaky vzdělávací soustavy:

- *„vzdělávací instituce musí poskytovat všeobecnou gramotnost a musí být otevřeny jak již vzdělaným jedincům, tak i těm, kteří z různých důvodů neměli k vyšším stupňům vzdělání přístup,*
- *musí se orientovat na vzdělání jak ve smyslu získávání znalostí, tak i ve smyslu získávání dovedností,*
- *žáky a studenty každého věku musí motivovat k učení a musí v nich umět probouzet vůli k soustavnému vzdělávání,*
- *vzdělávání, také nemůže být monopolizováno školami, ale musí pronikat celou společností.*³

Vzdělávací soustava nesmí být ztotožňována jen se školskou soustavou, ale musí ji spoluvytvářet i další organizace různých typů, ať se jedná o zaměstnavatelské, zájmové organizace, massmédiá, rodinu nebo různé neformální skupiny.

3.2.1 Řízení vzdělávací soustavy

Vzdělávací soustavu ovládá Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Mezi další činitele zapojené do řízení vzdělávací soustavy patří i krajské úřady a obce.

² KREBS, V. a kol. *Sociální politika*, 4.vyd. Praha : ASPI,a.s.,2007 ,s.420

³ *Tamtéž*, s. 421

Kompetence Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy:

- vymezení a strategie vzdělávací politiky,
- strategie vývoje vzdělávání,
- odpovědnost za koncepci, stav a rozvoj vzdělávací politiky,
- určení obsahu vzdělávání – schválení vzdělávací standardů, učebních plánů, učebních osnov,
- tvoření právních úprav v oblasti školství,
- určení pravidel pro hodnocení žáků,
- předepsání náležitostí důležitých dokumentů (např. vysvědčení),
- rozhodování o organizaci školního roku,
- zřizovatel školských zařízení,
- zařazení školy do sítě škol,
- určování principů financování škol.

Krajské úřady jsou zřizovatelem středních škol, učilišť, vyšších odborných škol, speciálních škol, základních uměleckých škol, jazykových škol a také dětských domovů. Školy, které jsou zřizovány krajem, jsou financovány z jejich rozpočtů.

Obce jsou zřizovatelem základních škol.

3.3 Vzdělávací systém ČR

V České republice trvá povinná školní docházka devět let. Povinnou školní docházku uskutečňují žáci na základní škole nebo studiem na víceletých gymnáziích. Po ukončení školní docházky mohou pokračovat ve studiu na některém z typu středních škol. Žáci, kteří ukončí střední školu maturitní zkouškou, mohou pokračovat na vyšší odborné školy a vysoké školy. Zobrazen v Příloze č. 1.

Na střední škole lze získat vzdělání všeobecné nebo odborné. Všeobecné vzdělání je úplným středním vzděláním, které je ukončeno maturitní zkouškou. Odborné vzdělání se dělí na střední a úplné střední odborné vzdělání, kdy střední odborné vzdělání je ukončeno závěrečnou zkouškou a úplné střední vzdělání je ukončeno maturitní zkouškou.

Typy středních škol v České republice

- *Gymnázium* – tento typ střední školy umožňuje úplné střední všeobecné vzdělání, které se ukončuje maturitní zkouškou, kdy se předpokládá, že absolventi půjdou dál na vysokou školu.
- *Střední odborná škola* – umožňuje úplné střední odborné vzdělání, které je také ukončeno maturitní zkouškou. Zde absolventi získají odbornou kvalifikaci pro vybraný výkon povolání a také mohou pokračovat své studium na vysokých školách.
- *Střední odborné učiliště* – existuje v oborech dvouletých a tříletých, které jsou ukončeny závěrečnou zkouškou. Zde se žáci připravují na vybrané dělnické profese. Jsou zde i obory čtyřleté ukončené maturitní zkouškou, ale je jich málo.

V České republice převažuje počet odborných škol nad školami, které poskytují všeobecné vzdělání. Proto velká část studentů získá odbornou kvalifikaci pro vykonání povolání již na střední škole.

3.4 Rámcový vzdělávací program

„Rámcové vzdělávací programy tvoří obecně závazný rámec pro tvorbu školních vzdělávacích programů škol všech oborů vzdělání v předškolním, základním, základním uměleckém, jazykovém a středním vzdělávání. Do vzdělávání v České republice byly zavedeny zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). Tento zákon byl novelizován v roce 2015 pod č. 82/2015.“⁴

Rámcové vzdělávací programy stanovují především konkrétní cíle, formy, délku a povinný obsah vzdělávání. Všeobecné a odborné zaměření je dáno podle oboru vzdělání, organizačního uspořádání, profesního profilu, podmínek průběhu a ukončení vzdělávání a zásad pro tvorbu školních vzdělávacích programů. Také jsou stanoveny podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a nezbytné

⁴ *Národní ústav pro vzdělávání* [online]. [cit. 2016-01-13]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/trvp>

materiální, personální, organizační, bezpečnostní podmínky a podmínky k ochraně zdraví.

RVP se musí shodovat s nejnovějšími poznatky z vědních disciplín, jejichž základy a praktické využití má vzdělávání umožnit. Tvorbu a oponenturu RVP se starají oprávněná ministerstva prostřednictvím odborníků vědy a praxe, včetně pedagogiky a psychologie.

3.4.1 RVP pro střední odborné vzdělávání

Rámcové vzdělávací programy se zpracovávají pro každý obor vzdělávání zvlášť. Obory vzdělávání jsou zařazeny do nové soustavy oborů vzdělání.

Delorsovy cíle vzdělávání:

- učit se poznávat,
- učit se učit,
- učit se být,
- učit se žít s ostatními.

Z těchto cílů vzdělávání, vychází koncepce vzdělávání na všech vzdělávacích úrovních a měla by k nim mířit práce každé školy. Předpoklady na odborné vzdělávání a kompetence absolventů vycházejí z požadavků trhu práce, které jsou popsány v profesních profilech a kvalifikačních standardech. Na jejich zpracování se podíleli i vybraní představitelé zaměstnavatelů. Rámcové vzdělávací programy jsou vytvořeny k tomu, aby zajistily srovnatelnou úroveň odborného vzdělávání a přípravy všech absolventů. Pomáhají škole reagovat na potřeby trhu práce v regionu nebo zdokonalit vzdělávání s orientací k určitým skupinám odborných činností. RVP usiluje o funkční propojení teorie a praxe.

V rámcovém vzdělávacím programu je vymezeno všeobecné vzdělávání jednotně pro všechny obory formou vzdělávacích oblastí. RVP vydávají *průřezová témata*, jež plní funkci výchovnou a motivační. Průřezovými tématy jsou – Občan v demokratické společnosti, Člověk a životní prostředí, Člověk a svět práce, Informační a komunikační technologie.

3.4.1.1 Kompetence absolventa

Kompetence absolventa se dělí na kompetence klíčové a kompetence odborné. Tyto kompetence se prolínají a měli by odpovídat schopnostem žáků a učebních předpokladům.

Klíčové kompetence

Klíčovými kompetencemi jsou:

1. Kompetence k učení

„Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni podle svých schopností a možností efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání.“⁵ To značí, že absolventi by měli mít kladný vztah k učení a vzdělávání, dovést si utvořit vhodný studijní režim, ovládat práci s textem, umět hledat informace a pracovat s nimi, s pochopením poslouchat mluvené projevy, hodnotit a přijímat hodnocení svých výsledků učení.

2. Kompetence k řešení problémů

„Vzdělání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni podle svých schopností a možností samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy.“⁶ To znamená, že absolventi by měli porozumět zadání a rozpoznat problém a najít možné řešení problému pomocí vhodných prostředků i spolupráce.

3. Komunikativní kompetence

„Vzdělání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni podle svých schopností a možností vyjadřovat se v písemné i ústní formě v různých učebních, životních i pracovních situacích.“⁷ To značí, že absolventi by měli vyjadřovat přiměřeně a srozumitelně v daných situacích.

⁵ *Národní ústav pro vzdělávání* [online]. [cit. 2016-01-13]. Dostupné z: http://zpd.nuov.cz/RVP_3_vlna/RVP%206351J01%20Obchodni%20skola.pdf

⁶ *Tamtéž*

⁷ *Tamtéž*

4. Personální a sociální kompetence

„Vzdělání směřuje k tomu, aby absolventi byli připraveni podle svých schopností a možností stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní, pečovat o své zdraví, spolupracovat s ostatními a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů.“⁸ To značí, že absolventi by měli soudit reálně své fyzické a duševní schopnosti a důsledky svého jednání. Stanovit si své priority.

5. Občanské kompetence a kulturní povědomí

„Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi uznávali podle svých schopností a možností hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti a dodržovali je, jednali v souladu s udržitelným rozvojem a podporovali hodnoty národní, evropské i světové kultury.“⁹ To znamená, že absolventi by měli samostatně a v souladu s morálními zásadami jednat, respektovat zákony, uvědomovat si národní identitu a tolerovat druhé.

6. Kompetence k pracovnímu uplatnění

„Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni podle svých schopností a možností využívat svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění ve světě práce, pro budování a rozvoj své profesní kariéry a s tím související potřebu celoživotního učení.“¹⁰ To značí, že absolventi by měli mít odpovědné stanovisko ke své pracovní budoucnosti, přehled o eventualitách uplatnění na trhu práce a také představy o pracovních, platových podmínkách.

7. Matematické kompetence

„Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni podle svých schopností a možností funkčně využívat matematické dovednosti v různých životních

⁸ *Národní ústav pro vzdělávání* [online]. [cit. 2016-01-13]. Dostupné z: http://zpd.nuov.cz/RVP_3_vlna/RVP%206351J01%20Obchodni%20skola.pdf

⁹ *Tamtéž*

¹⁰ *Tamtéž*

situacích.¹¹ To znamená, že absolventi by měli správně používat a převádět běžné veličiny, vyznat se v grafickém znázornění.

8. Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

„Vzdělání směřuje k tomu, aby absolventi pracovali podle svých schopností a možností s osobním počítačem a jeho základním a aplikačním programovým vybavením, ale i s dalšími prostředky ICT a využívali adekvátní zdroje informací a elektivně pracovali s informacemi.“¹² To znamená, že absolventi by měli umět pracovat s PC i jinými prostředky informačních a komunikačních technologií. Také by měli umět získávat informace z Internetu a pracovat s těmito informacemi.

Odborné kompetence

Odborné kompetence neboli způsobilosti vymezují, co by absolvent měl umět po odborné stránce. Určitá odborná kompetence bude přiřazena k určitému kvalifikačnímu stupni.

3.5 Školní vzdělávací program

Školní vzdělávací programy si vytváří jednotlivé školy samy podle pravidel, které jsou uvedeny v rámcových vzdělávacích programech.

Obsah školního vzdělávacího programu může být utříděn do předmětů nebo modulů. Školní vzdělávací program pro vzdělání, pro které nebyl vydán rámcový vzdělávací program, musí vymezit konkrétní cíle vzdělávání, délku, formy, obsah a časový plán vzdělávání, podmínky přijetí uchazečů, průběh a ukončení vzdělávání, doklad o ukončeném vzdělání. Stanovit také musí podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími nároky. V obsahu školního vzdělávacího programu musí být stanoven popis podmínek materiálních, personálních, ekonomických, bezpečnosti práce a ochrany zdraví, které se uskutečňují ve škole nebo školském zařízení při vzdělávání.

¹¹ Národní ústav pro vzdělávání [online]. [cit. 2016-01-13]. Dostupné z: http://zpd.nuov.cz/RVP_3_vlna/RVP%206351J01%20Obchodni%20skola.pdf

¹² *Tamtéž*

Školní vzdělávací program je vydáván ředitelem školy či školským zařízením. ŠVP musí být zveřejněn na dostupném místě ve škole nebo školském zařízení, kde do něj může nahlížet každý.

Prvky školního vzdělávacího programu:

1. Profil absolventa

„Charakterizuje kompetence absolventa vymezené v RVP z hlediska záměrů školy. Odvíjí se od něj koncepce a obsah celého vzdělávacího programu; je východiskem pro zpracování všech dalších částí ŠVP.“¹³

Profil absolventa zobrazuje předpokládané výsledné výstupy vzdělávacího programu ve formě získaných kompetencí absolventa.

Profil absolventa obsahuje: název vzdělávacího programu, dosažený stupeň vzdělání, způsob ukončení a doklad o ukončení, výsledky vzdělávání a možnosti uplatnění absolventa na trhu práce.

2. Charakteristika vzdělávacího programu

Charakteristika vzdělávacího programu informuje o realizaci jeho procesu. Popisuje průběh vnitřní struktury programu.

Charakteristika vzdělávacího programu obsahuje: kód a název vzdělávacího programu, vstupní předpoklady žáků, délku vzdělávacího programu, formu studia, cíle vzdělávacího programu, charakteristiku obsahových složek (všeobecné vzdělání, odborné vzdělávání, klíčové dovednosti), organizaci výuky, metodické přístupy a další specifické požadavky.

3. Učební plán

„Učební plán vychází z kurikulárních rámců a z rámcového rozvržení obsahu vzdělávání uvedeného v RVP. Na jejich základě si stanovíte vyučovací předměty a jejich časovou dotaci.“¹⁴

¹³ KAŠPAROVÁ, Jana. *Metodika tvorby školních vzdělávacích programů SOŠ a SOU*, 2012, s. 31

¹⁴ *Tamtéž*, s. 38

Učební plány jsou vytvořeny pro všechny formy vzdělávání. V rámcovém vzdělávacím programu jsou vymezeny minimální časové dotace, které nemohou být sníženy, zvýšeny mohou být.

Učební plán tvoří: identifikační údaje a tabulka s rozčleněním předmětů a počtu hodin vyučovacích předmětů.

4. Učební osnovy

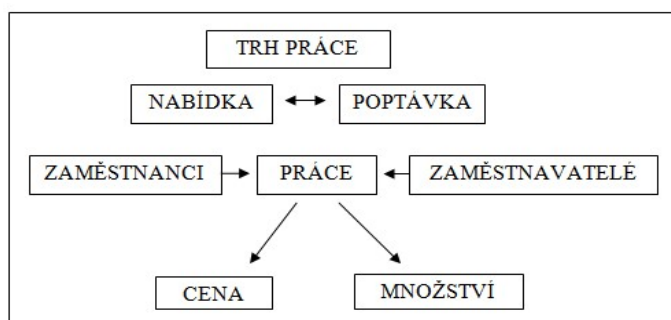
„Učební osnova je pedagogický dokument, který vymezuje didaktickou koncepci jednotlivých vyučovacích předmětů a kurzů.“¹⁵ To znamená, že každý vyučovaný předmět má svoji osnovu.

Učební osnova obsahuje: název vyučovacího předmětu, pojetí vyučovacího předmětu (obecný cíl vyučovacího předmětu, charakteristiku učiva, cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů hodnot a preferencí, výukové strategie, hodnocení žáků, popis přínosu předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikaci průřezových témat) a rozpis učiva a výsledků vzdělávání.

3.6 Trh práce

Trh práce lze definovat jako místo, kde se střetává nabídka práce s poptávkou po práci.

Obrázek 1 Trh práce

Zdroj: KOLIBOVÁ, H., KUBICOVÁ, A., *Trh práce a politika zaměstnanosti*, s. 33, vlastní zpracování

„Nabídka práce představuje volbu spotřebitele, který porovnává užitek z volného času s užitekem, který mu plyne z výrobků a služeb, jež nakoupí za mzdu,

¹⁵ KAŠPAROVÁ, Jana. *Metodika tvorby školních vzdělávacích programů SOŠ a SOU*, 2012, s. 49

*získanou tím, že volný čas obětuje a nabízí více práce. Nabídka pracovních sil na trhu práce je tedy závislá na výši reálné mzdové sazby a na mezní újmě z práce spojené s obětováním volného času.*¹⁶ Zaměstnanci nabízejí svoji „práci“ a očekávají od zaměstnavatelů cenu za svoji vykonanou práci, tedy mzdu nebo plat.

*„Poptávka po práci je „odvozenou“ poptávkou“, která závisí na poptávce spotřebitelů po finálních statcích, které se pomocí práce vyrábí, a která závisí na omezeních, v nichž nebo s nimiž firma pracuje.*¹⁷ Zaměstnavatelé nabízejí pracovní místo, za určitou cenu při určité produktivitě práce.

3.6.1 Rovnováha na trhu práce

*„Rovnováha na trhu práce vzniká při určité výši mzdové sazby, tzv. rovnovážné mzdě, a při určitém množství práce. Je dána průsečíkem křivky poptávky po práci a křivky nabídky práce.*¹⁸

*„Získat rovnováhu na trhu práce je složitější než na jiných trzích, protože nabídka práce reaguje pomalu na růst poptávky po práci. Nereaguje rychleji, protože je to dáno profesní přípravou, která je potřeba pro získání poptávané způsobilosti.*¹⁹

3.6.2 Lidský kapitál

Lidský kapitál je zvláštní druh kapitálu, který je vázán na nositele, tedy člověka. Nositel ho získá v procesu učení se – nabytí znalostí, schopností a dovedností na všech úrovních školského vzdělání, praxí i volnočasovými aktivitami. Lidský kapitál je formován na kořenech přirozeného nadání, talentu a dalších osobních vlastnostech. Formuje to i způsob chování, oblékání a vzhled. Vzdělávání je proces investování do lidských nadání.

Lidský kapitál na tři aspekty, a to ekonomický, sociální a kulturní. Ekonomický aspekt tvoří finanční ohodnocení. Sociální aspekt vytváří vyšší

¹⁶ JÍROVÁ, H., *Trh práce a politika zaměstnanosti*, s. 8

¹⁷ *Tamtéž*, s. 9

¹⁸ BROŽOVÁ, D., *Společenské souvislosti trhu práce*, s. 10

¹⁹ ŠTÁVOVÁ, N., *Analýza úrovně zaměstnanosti a nezaměstnanosti ve vybraném regionu*, s. 22

společenskou prestiž a životní úroveň. Kulturní aspekt formuje standardy chování, jednání, vyjadřování, ale i oblékání.

3.6.3 Zaměstnanost

Zaměstnanost je poměr mezi dvěma stranami, obvykle na základě smlouvy, z nichž jednou stranou je zaměstnavatel a druhou pak zaměstnanec.

3.6.4 Nezaměstnanost

„Nezaměstnanost je společností vnímána jako významná porucha, která představuje jak problém ekonomický, tak i sociální. Lze ji definovat jako takový stav ekonomiky, v němž osoby v produktivním věku schopné práce a přející si pracovat nemohou práci najít.“²⁰

„Ekonomická aktivita obyvatelstva:

1. Ekonomicky aktivní obyvatelstvo

- *Nezaměstnaní – jedná se o osoby starší 15 -ti let, které nejsou v pracovním vztahu, nevykonávají samostatnou výdělečnou činnost nebo se soustavně nepřipravují na povolání. Tyto osoby jsou schopny pracovat a aktivně hledají nové zaměstnání.*
- *Zaměstnaní – jedná se o osoby starší 15 -ti let, které vykonávají jakoukoliv placenou práci ať ve formálním pracovněprávním vztahu k zaměstnavateli jako zaměstnanci nebo podnikají samostatně na vlastní jméno. Není podstatné, jestli se jedná o práci trvalou či dočasnou. Patří sem i osoby, které mají práci, ale z důvodu dovolené, nemoci či jiných překážek momentálně nepracují.*

2. Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo

- *Do této kategorie spadají všechny osoby do 15 -ti let a osoby 15 -ti leté a starší, které nesplňují kritéria pro zařazení mezi zaměstnané a nezaměstnané. Jedná se např. o důchodce, děti, ženy v domácnosti, studenty, osoby, které nemohou vykonávat zaměstnání nebo osoby, které si práci nehledají.“²¹*

²⁰ JÍROVÁ, H., *Trh práce a politika zaměstnanosti*, s. 18

²¹ ŠTÁVOVÁ, N., *Analýza úrovně zaměstnanosti a nezaměstnanosti ve vybraném regionu*, s. 12-13

3.6.5 Státní politika zaměstnanosti

„Politika zaměstnanosti je definována jako činnost, směřující k dosažení rovnováhy mezi nabídkou a poptávkou po pracovních silách, produktivnímu využití zdrojů pracovních sil a k zabezpečení práva občanů na zaměstnání. Jejím cílem je vytváření optimálních podmínek a předpokladů pro dosažení plné, produktivní a svobodně zvolené zaměstnanosti.“²²

²² KOTÝNKOVÁ, m. Němec, O., Lidské zdroje na trhu práce, s. 131

4 Praktická část práce

4.1 Charakteristika zájmového regionu Jihlava

Okres Jihlava leží v kraji Vysočina v středové části Českomoravské vrchoviny, viz Příloha č. 2.

Podle ČSÚ k 31. 12 2014 je počet obyvatel 112 417 osob, z toho 56 641 žen. Největší skupinou obyvatelstva jsou nepochybně ekonomicky aktivní občané ve věku 15 – 64 let. Ale tato skupina obyvatelstva už od roku 2007 klesá a populace stárne. Od roku 2007 do roku 2014 počet ekonomicky aktivních obyvatel klesl o 4,1 %.

Rozloha okresu je 1 199,32 km², kdy téměř 6/10 tvoří zemědělská půda.

Nejvýznamnějším odvětvím je strojírenský průmysl, dalšími významnými jsou potravinářský, dřevozpracující, textilní a stavebnický průmysl a také obchod. Velice výhodné je, že město Jihlava je napojeno na dálnici D1.

Okres Jihlava má *podprůměrnou míru nezaměstnanosti*, v prosinci 2015 byl podíl nezaměstnaných osob 5,7 %.

Přírodní podmínky jsou vhodné k letní i zimní rekreaci, např. autoturistice, cyklistice a agroturistice. Region Jihlava je velice bohatý na památky, a to ať se jedná o architektonické, přírodní, muzejní expozice nebo umělecké sbírky. Pestré je i kulturní vyžití – divadla, galerie, kina, kluby, exkurze i sport.

Školství v regionu sčítá celkem 121 školských zařízení – 41 mateřských škol, 44 základních škol, 4 speciální školy, 8 středních odborných učilišť, 15 středních odborných škol, 3 gymnázia, 5 vyšších odborných škol a 1 vysokou školu.

4.2 Charakteristika vybrané střední školy

Název:

Obchodní akademie, Střední zdravotnická škola, Střední odborná škola služeb a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Jihlava (dále jen OZS Jihlava)

Obrázek 2 Znak školy

zdroj: <http://www.ozs-ji.cz/>

Sídlo a odloučená pracoviště jsou na území města Jihlavy.

Sídlo:

Karoliny Světlé 2 - zde se nachází budova pro teoretické i praktické vyučování pro obory: kadeřník, kosmetické služby, fotograf, přírodovědné lyceum, ekonomika a podnikání, kuchař číšník, také se zde nachází dva domovy mládeže a školní jídelna.

Odloučená pracoviště:

Náměstí Svobody 1 - nachází se zde budova pro teoretické vyučování oboru obchodní akademie.

Husova 54 - zde se nachází budova pro teoretické a praktické vyučování oboru zdravotnický asistent.

Telečská 50 - nachází se zde budova pro teoretické vyučování oborů přírodovědné lyceum, fotograf a kosmetické služby, nachází se zde také tělocvična.

Havlíčková 109 - na této adrese se nachází budova pro teoretické vyučování oborů obchodník, ekonomika a podnikání, kuchař-číšník, prodavač, jemní mechanik, fotograf.

Na Stoupách 3 - se nachází pouze školní jídelna a domov mládeže.

Telečská 13 - tato budova slouží pro praktické vyučování oborů jemná mechanik a fotograf.

Zřizovatelem školy je Kraj Vysočina.

Materiálně-technické vybavení učeben

Učebny ve škole se dělí na kmenové a odborné. Všechny učebny mají připojení k internetu. Většina učeben je zařízena novým školním nábytkem a dataprojektorem. Interaktivní tabule je v šesti učebnách. Ve škole se nachází 10 jazykových učeben (6 učeben má vybavení sluchátkovým systémem). Pro teoretické vyučování je žákům k dispozici 12 učeben pro výpočetní techniku a další počítače jsou umístěny na odborných učebnách oboru fotograf. Celkově škola má k dispozici 511 stolních počítačů, 45 notebooků a 20 tabletů. Ve škole jsou laboratoře chemické, mikrobiologické a laboratoř fyziky. Dále se ve škole nachází odborné učebny, které simulují podmínky reálných provozů – prostředí nemocnice, restaurace, kadeřnictví, kosmetiky a prodejny.

4.2.1 Obory vyučované na OZS Jihlava, podle školního vzdělávacího programu

Obory zakončené maturitní zkouškou:

- Řízení sportu
- Fotografie a multimédia
- Kosmetička
- Obchodní akademie
- Zdravotnický asistent
- Přírodovědné lyceum

Obory s výučním listem:

- Hodinář
- Kadeřník
- Kadeřník – zkrácené studium
- Kuchař – číšník
- Prodavač
- Ošetřovatel

4.2.1.1 Obor ŠVP - Řízení sportu (Obor RVP - 63 – 41 – M/01 Ekonomika a podnikání)

Odborné kompetence:

Absolvent je schopen zabezpečovat podnikatelskou a obchodní činnost, vést podnikovou administrativu, stanovit potřebu investic a *efektivně hospodařit s finančním kapitálem*, ovládat *marketingové nástroje a prezentaci podniku*, starat se o zákazníka, *ústně i písemně komunikovat* v cizích jazycích. Posuzovat *bezpečnost práce* jako neoddelitelnou součást péče o zdraví své i ostatních lidí. Oceňovat kvalitu jako nástroj *konkurenceschopnosti* a goodwillu podniku. Nakládat a hospodařit s veškerým materiálem *ekonomicky a ekologicky*.

Uplatnění

Absolvent řízení sportu nalezne uplatnění na ekonomických odděleních podniků a to zejména podniků z oblasti sportu, také v oblasti managementu i marketingu sportovních klubů, organizací, tělovýchovných jednot a volnočasových aktivit.

Výhody studia

Tento vzdělávací program podporuje sportovní přípravy a odpolední tréninkovou činnost jedince. Spolupracuje s fotbalovým klubem FC VYSOČINA Jihlava a hokejovým klubem HC DUKLA Jihlava. V tomto oboru vzdělávání lze získat kvalifikaci trenér fotbalu – licence B a rozhodčí fotbalu. Výuka sportovního managementu probíhá v anglickém jazyce.

Praxe

V prvním ročníku odborná praxe není. V druhém ročníku absolvují žáci jednotýdenní odbornou praxi. Ve třetím a čtvrtém ročníku absolvují dvoutýdenní odbornou praxi. Tyto odborné praxe probíhají jen ve firmách, které jsou v zaměření oboru.

Soutěže

Školní soutěž v *prezentačních dovednostech v anglickém jazyce* vyhrála studentka tohoto oboru.

4.2.1.2 ŠVP - Fotografie a multimédia (RVP - 34-56-L/01 Fotograf)

Odborné kompetence

Absolvent je připraven stanovit a použít správný druh fotografického aparátu a dalšího vhodného vybavení. Používat vhodné osvětlení, kompozici a koncepci na různé oblasti a účely fotografování. Vykonávat práci při zpracování, přípravě i konečné činnosti podle druhu zhotovené fotografie, vhodně obsluhovat a udržovat technické laboratorní vybavení a odpad ekologicky likvidovat. Dodržovat právní předpisy, které se týkají bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Uplatnění

Absolvent oboru Fotografie a multimédia nalezne uplatnění jako fotograf, pracovník v reklamních a propagačních oddělení firem nebo jako pracovník regionálních médií.

Praxe

Žáci prvního ročníku nemají odbornou praxi. Ve druhém ročníku je jednotýdenní odborná praxe. Ve třetím a čtvrtém ročníku je stáž dvoutýdenní odborná praxe. Tyto odborné praxe probíhají jen ve firmách, které mají zaměření oboru.

Soutěže

Bloudění je soutěžní akce pro žáky ZŠ. Žáci druhého ročníku realizovali komplexní podporu akce, což zahrnovalo např. vytvoření pozvánky a grafické cedule stanovišť.

Cesofoto je soutěž pořádaná OZS Jihlava, soutěží zde každoročně střední školy z celé České republiky a jedna škola ze Slovenska. Na 1. místě v kategorii Ekologie se umístila studentka OZS Jihlava a tým fotografů 2. ročníku natočil vítězný hudební klip.

Jihlava jinak, fotografové tvoří propagační fotografie k oborům střední školy.

Žáci také fotograficky dokumentují různé akce, např. fotbalový turnaj McDonalds cup.

4.2.1.3 Obor ŠVP - Kosmetička (Obor RVP - 69-41-L/01 Kosmetické služby)

Odborné kompetence

Absolventka je připravena volit přiměřený způsob kosmetického ošetření v harmonii s typem a aktuálním stavem pleti, přáními zákazníka, zdravotně-hygienickými předpisy, technologickými postupy a estetickými podstatami, základními znalosti z dermatologie, módními trendy a novými vědeckými poznatky. *Jednat profesionálně, kultivovaně a vytvářet přátelskou atmosféru. Orientovat se v obchodně-podnikatelských činnostech* a také je vykonávat, chovat se ekonomicky a ekologicky. *Dodržovat zásady bezpečnosti práce* a ochrany zdraví při práci. Budovat si dobré jméno.

Uplatnění

Absolventky oboru Kosmetička mohou pracovat jako kosmetičky, manikérky a pedikérky v kosmetických salónech. Být pracovníci v obchodech s drogérií a parfumerií.

Výhody studia

Během 1. ročníku může žákyně přestoupit na obor Kadeřník, a to bez rozdílových zkoušek. Při úspěšném ukončení studia oboru Kosmetička může absolvovat obor Kadeřník za 1 rok. *V oboru Kosmetička může žákyně absolvovat zahraniční stáž.*

Odborná praxe

Žákyně oboru Kosmetička absolvují odborný výcvik ve školní provozovně, která se nachází v sídle střední školy (učebna odborného výcviku v odloučeném pracovišti na Telečské byla zrušena) a je určena i pro veřejnost. Ve třetím ročníku navíc žákyně absolvují třítydenní praxi v kosmetických salónech. Ve školním roce 2014/2015 bylo zajištěno 10 kosmetických provozoven.

Na odborné praxi jsou žákyně rozděleny na skupiny, dohromady na 10 skupin - *1. ročník* na 2 skupiny, *2. ročník* na 1 skupinu, *3. ročník* na 3 skupiny, *4. ročník* na 3 skupiny, 1 skupinu tvoří žákyně z *oboru Kadeřník*.

Školní provozovna je pro veřejnost otevřena v *sudý týden*:

- Pondělí – provozní doba 7:00-17:30 – probíhá odborný výcvik 4. ročníku
- Úterý - provozní doba 12:00-17:30 – probíhá odborný výcvik 3. ročníku
- Středa – provozní doba 7:00-13:00 – probíhá odborný výcvik 3. ročníku

v lichý týden:

- Úterý – provozní doba 7:00-17:30 – probíhá odborný výcvik 4. ročníku
- Středa - provozní doba 7:00-17:30 – probíhá odborný výcvik 4. ročníku
- Čtvrtek – provozní doba 7:00-17:30 – probíhá odborný výcvik 2. ročníku
- Pátek – provozní doba 7:00-17:30 – probíhá odborný výcvik 2. ročníku

Akce a soutěže

Žákyně oboru Kosmetička se účastní regionálních i celorepublikových soutěží, kde zaujímají přední místa. Žákyně 4. ročníku získaly 2. místa ve dvou kategoriích na soutěži „*Harmonie 2014 České Budějovice*“, „*MMT 2014 Jihlava*“. Na soutěži „*Kalibr 2015 Lanškroun*“ obsadila žákyně 3. ročníku 1. místo. Na soutěži „*Šarm Znojmo 2015*“ obsadily žákyně 3. místo ve dvou kategoriích a v kategorii „*Foto make-up 2015 Praha*“, obsadila žákyně 4. ročníku 2. místo.

Odborná stáž v zahraničí

Tři žákyně oboru Kosmetička 3. ročníku se účastnily odborné stáže v Sant Polten v Rakousku.

4.2.1.4 Obor ŠVP: Obchodní akademie (Obor RVP: 63 – 41 – M/02 Obchodní akademie)

Odborné kompetence

Absolvent je připraven zabezpečit hlavní činnost podniku, zpracovávat a vyhotovovat doklady, provádět ekonomické výpočty, využívat marketingové nástroje, jednat profesionálně s klienty, a to i v cizích jazycích. *Efektivně spravovat finanční prostředky. Uplatnit znalosti z oblasti práva v podnikatelské činnosti. Řídit se předpisy bezpečnosti práce a ochrany zdraví. Usilovat o konkurenceschopný předmět podnikatelské činnosti, ať výrobek nebo službu. Jednat ekonomicky a ekologicky.*

Uplatnění absolventa

Absolvent oboru Obchodní akademie je vhodným uchazečem na místo sekretářky, účetní, ekonoma, obchodního zástupce, úředníka banky, pojišťovny, administrativní pracovník ve státní správě a na úřadech, soukromí podnikatelé, finanční a daňoví poradci.

Odborná praxe

Obor Obchodní akademie má povinnou odbornou praxi pouze v třetím ročníku a trvá dva týdny. Praxe je ekonomicky zaměřená a probíhá pouze ve firmách. Lze absolvovat zahraniční odborné praxe a výměnné jazykové pobyty

4.2.1.5 Obor ŠVP: Zdravotnický asistent (Obor RVP: 53-41-M/01 Zdravotnický asistent)

Odborné kompetence

Absolvent je připraven vykonávat činnosti a poskytovat *základní ošetrovatelské péče*, podílet se za pomoci všeobecné sestry, lékaře či porodní asistentky se specializovanou kvalifikací v oboru na poskytování specializované ošetrovatelské péče, řídit se předpisy bezpečnosti práce a ochrany zdraví při výkonu práce. Správně nakládat s materiály a odpady, chovat se ekonomicky a ekologicky.

Uplatnění absolventa

Absolvent oboru Zdravotní asistent nalezne pracovní příležitosti ve zdravotnických zařízeních lůžkového i ambulantního typu, domácí ošetrovatelské péči, léčebnách dlouhodobě nemocných.

Odborná praxe

Odborná praxe je vykonávána u oboru Zdravotnický asistent v zdravotnických zařízeních převážně v Nemocnici Jihlava, který je jedním z největších poskytovatelů pracovních míst. Odborná praxe se koná v rámci odborných předmětů. V třetím ročníku je navíc dvoutýdenní souvislá praxe na konci školního roku. Možnost výkonu praxe v zahraničí.

Soutěže

Do soutěží se žáci nehlásí jen jako soutěžící, ale i jako figuranti. Toto je seznam soutěží, kde žáci skončili nejhůře na 3. místě - „*Erste Hilfe und Helfi – Landesbewerb*“ v dolnorakouském Badenu, „*poskytování první pomoci*“ v Dunajské Středě na Slovensku, „*Soutěž první pomoci v Mladám Bříšti*“, zde žáci obsadili přední místa.

Stáž a kurzy

Odborné stáži v německé zdravotní škole a Stauferklinik v Mutlangenu, která trvala jeden týden, se zúčastnily čtyři žákyně třetího ročníku a 14-ti denní odborné praxe v nemocnici Stauferklinik se účastnily také 4 žákyně z třetího ročníku.

„*Sportovní a rekondiční masáž*“ je certifikovaný kurz, který absolvovalo 13 žákyň druhého a třetího ročníku.

4.2.1.6 Obor ŠVP - Kadeřník (Obor RVP - 69-51-H/01 Kadeřník)

Odborné kompetence

Absolvent je schopen provádět odborné činnosti při poskytování kadeřnických služeb, vybírat a používat přípravky ve shodě s technologickými postupy, uplatnit zdravotní požadavky, estetické přání a zásady hygieny u poskytování kadeřnických služeb. Jednat korektně a profesionálně. Vést podnikatelskou dokumentaci a zabezpečit plynulý provoz. Dodržovat právní předpisy bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci. Tvořit dobré jméno podniku. Zacházet s materiály a odpadem ekologicky a ekonomicky.

Uplatnění absolventa

Absolventi jsou vhodnými kandidáty jako zaměstnanci v kadeřnickém salonu či kadeřnické provozovně, soukromí podnikatelé poskytující kadeřnické služby, zaměstnanci v obchodech s drogérií a parfumerií.

Odborný výcvik

V oboru Kadeřník probíhá odborný výcvik ve školní provozovně v sídle střední školy. Zpravidla jen 1-2 žáci z druhého nebo třetího ročníku uskutečňují odborný výcvik u smluvního partnera. Důvodem je nepřítomnost velkých kadeřnických salónů

v Jihlavě, kde by žáci mohli praxi absolvovat, v malých kadeřnických provozovnách není o žáky zájem. Možnost absolvování stáže v zahraničí.

Odborný výcvik ve školním roce 2014/2015 byl rozdělen do 9 skupin: *1. ročník* na 2 skupiny, *2. ročník* na 3 skupiny, *3. ročník* na 3 skupiny, 1. skupina oboru *Kadeřník – zkrácené studium*, 1. skupina oboru *Kosmetička* – 1. ročník.

Odborný výcvik probíhá v tyto hodiny:

- Pondělí – od 7:15 do 12:00
- Úterý, Středu, Čtvrtek, Pátek – od 7:15 do 17:30.

Akce a soutěže

Žákyně se účastnily 19-ti soutěžích, kdy sedmkrát se umístily do 3. místa.

1. místo získala žákyně v soutěži: „Hair tatoo“ v St. Polten v Rakousku.

2. místo získaly žákyně v soutěži: „Hairdresser open“, „MMT“, „Hair tatoo“, „Nevěsta“, „Svatební účes“ na Mistrovství Slovenska Nové zámky.

3. místo získaly žákyně v soutěži: „Hairdresser open – Živly“.

Školení

Už během studia jsou žákyně třetího ročníku školeny. Jednalo se o školení „Novinky v barvení a střihání vlasů“ od firmy Wella a „Trendy v barvení vlasů“ od firmy Kaaral.

4.2.1.7 Obor ŠVP - Kuchař-číšník (Obor RVP - 65-51-H/01 Kuchař – číšník)

Odborné kompetence

Absolvent je připraven uplatnit nároky na hygienu v gastronomii, trendy ve výživě s využitím znalostí o potravinách a nápojích. Ovládat technologii přípravy pokrmů české i zahraniční kuchyně a ovládat druhy a techniku odbytu. Vykonávat obchodně-provozní činnosti. Zachovávat základní právní předpisy bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany. Dodržovat stanovené normy kvality práce, ekonomicky a ekologicky zpracovávat materiál a odpad.

Uplatnění absolventa

Absolvent oboru Kuchař – číšník najde své uplatnění v gastronomických zařízeních všech typů jako kuchař nebo jako číšník, jelikož se jedná o dvouoborové studium.

Praktický výcvik

Praktický výcvik žáků prvního a druhého ročníku je uskutečňován ve školních pracovištích, školních jídelnách, které jsou v sídle střední školy a na odloučeném pracovišti Na Stoupách. Ve druhém pololetí prvního ročníku jsou nejlepší žáci přeřazeni na odborný výcvik do smluvních provozoven. Ve druhém a třetím ročníku zpravidla absolvují odborný výcvik ve smluvních provozovnách. Ve školním roce 2014/2015 bylo 9 smluvních provozoven, mezi významné partnery patří: Guesto, Hotel Gustav Mahler, Radniční restaurace, Restaurant Tři věžičky, restaurace Tři knížata, restaurace La Oliva, B2B. Ve školním roce 2014/2015 bylo ve smluvních provozovnách umístěno 61 % žáků. Možnost absolvování barmanského kurzu i stáže v zahraničí.

Soutěže

Žáci oboru Kuchař- číšník se účastnili dvou soutěží, kde se umístili do třetího místa, jedná se o: „*O bramborovou pochoutku Vysočiny*“ „*Slavnostní tabule*“ v rámci MMT.

Dalšími činnostmi byla stáž 1. ročníku na Slovensku v Nových Zámkách, zajišťování gastronomických akcí na Kraji Vysočina.

4.2.1.8 Obor ŠVP - Prodavač (Obor RVP - 66 – 51 – H /01 Prodavač)

Odborné kompetence

Absolvent je připraven kvalifikovaně prodávat zboží různorodého sortimentu, obsluhovat pokladny a pokladní systémy, manipulovat se zbožím v provozní jednotce vhodným způsobem, vyhotovovat podnikovou a obchodní dokumentaci, osvojit si pravidla bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci. Zachovávat stanovené normy a předpisy, které souvisí se systémem řízení jakosti zavedeným na pracovišti. Efektivně, ekonomicky a ekologicky nakládat s materiálem, zbožím a jinými látkami.

Uplatnění absolventa

Absolvent oboru Prodavač se uplatní při výkonu povolání jako prodavač, pokladník v obchodě, výkon provozní i obchodně-provozní funkce v obchodě nebo jako samostatný obchodní zástupce.

Odborný výcvik

V prvním ročníku žáci absolvují odborný výcvik u smluvního partnera Tesco Stores ČR, a.s., v délce 60 hodin měsíčně. Odborný výcvik probíhá také ve školním bufetu v sídle školy a v bufetu na Krajském úřadu Vysočina. V druhém i třetím ročníku absolvují žáci odborný výcvik v provozovnách partnerů, jedná se o supermarkety, menší prodejny s výběrovým sortimentem. Mezi významné smluvní partnery patří Tesco Stores ČR, VIKI (elektronika), OD Prior, Rossmann drogerie, Doubek (papírnictví), Billa. Časová dotace je ve druhém a třetím ročníku taktéž 60-ti hodinová.

Soutěže

Žáci oboru Prodavač se účastní regionální soutěže odborných dovedností a znalostí žáků oborů Obchodník a Prodavač. V soutěži jednotlivců obsadili první tři místa, v soutěži družstev se neumístili.

Tyto obory nejsou předmětem bakalářské práce: **Přírodovědné lyceum, Hodinář, Kadeřník – zkrácené studium a Ošetřovatel**, jelikož k těmto oborům nebyly poskytnuty žádné informace.

4.2.2 Navazující spolupráce se smluvními partnery

Střední škola nevede záznamy o další spolupráci žáků se smluvními partnery. U oborů Řízení sportu, Fotografie a multimédia, Obchodní akademie si zajišťují většinou praxi sami žáci, proto by bylo pro školu náročné tyto informace shromažďovat. U učebních oborů je známo, že v uplynulých 3 letech byli zaměstnání u smluvních partnerů 6 absolventů oboru Kuchař-číšník a 2 absolventi oborů Prodavač. U ostatních oborů nebyly informace zjišťovány.

4.3 Absolventi na trhu práce

Absolventi škol patří do jedné z rizikových skupin ekonomicky aktivních obyvatel, kteří mají těžší vstup na trh práce a jsou častěji nezaměstnaní. Etapa od ukončení školy po najetí vhodného prvního zaměstnání je nejtěžší a nejkritičtější, protože absolvent je ve většině případů nezkušený a zaměstnavatel má proto obavy absolventa přijmout do pracovního poměru. Závažným problémem absolventů je nedostatek praxe a skoro žádné pracovní návyky. Pokud absolvent nenalezne práci v čase, který si stanoví, může tato zkušenost velice ovlivnit jeho psychiku a další motivaci k hledání práce, což může vyústit až k asociálnímu chování. Aby byl přechod absolventů ze školy na trh práce uplynulý, a bezproblémový je potřeba, aby schopnosti, dovednosti, znalosti a kompetence absolventů odpovídaly potřebám zaměstnavatelů. Také je potřeba, aby již v průběhu studia získávali žáci přehled o reálném pracovním prostředí a byli podporováni k vlastnímu aktivnímu zapojení do pracovního života, ať už pomocí odborných praxí a výcviků, ale i absolvováním různých soutěží a akcí, které patří k jejich oborovému zaměření. Další důvodem neúspěchu na trhu práce může být i špatný výběr oboru vzdělání. Kdy o vybraný obor není na trhu práce zájem, anebo naopak trh práce je těmito obory přesycen.

Největší zájem na trhu práce v regionu Jihlava je o absolventy těchto oborů vzdělání: strojní inženýr, elektrotechnik, elektrikář, obsluha CNC strojů, administrativní pracovník a asistent, prodavač, kuchař, číšník a servírka.

Nejhůře se na trhu práce v regionu Jihlava umísťují absolventi těchto oborů: kosmetička, kadeřník, automechanik, truhlář, absolventi zemědělských oborů, absolventi gymnázií a obchodních akademií.

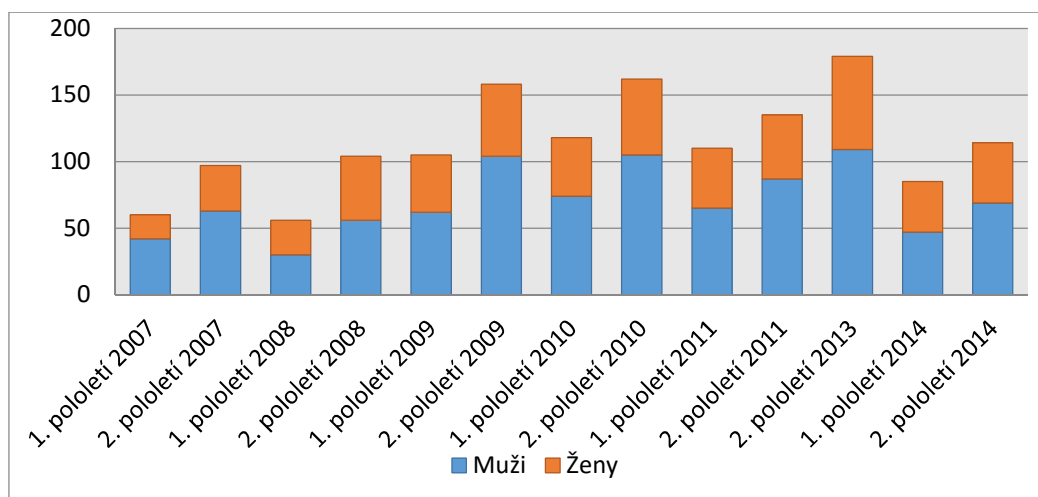
Evidence absolventů

Statistiky absolventů jsou na Úřady práce České republiky s kontaktním pracovištěm v Jihlavě zpracovávány každé pololetí – 1. pololetí od 1. května do 30. září a 2. pololetí od 1. října do 30. dubna. 1. a 2. pololetí roku 2012 a 1. pololetí 2013 proběhla integrace systému, proto nejsou tato pololetí znázorněna.

Střední odborné vzdělání s výučním listem patří do kategorie soustavy oborů vzdělávání H, do této skupiny se řadí sledované obory Kadeřník, Kuchař-číšník a Prodavač. Toto vzdělání je vyobrazeno v grafu 1. Ve všech sledovaných obdobích

převažují nezaměstnaní muži, a to i o dvojnásobek. Nezaměstnaných absolventů bylo nejvíce v gastronomii, strojírenství, zpracování dřeva, osobních a provozních službách, stavebnictví a v obchodu. V těchto oborech jsou na trhu práce zaměstnávání většinou muži, proto je jejich nezaměstnanost o tolik vyšší než u žen.

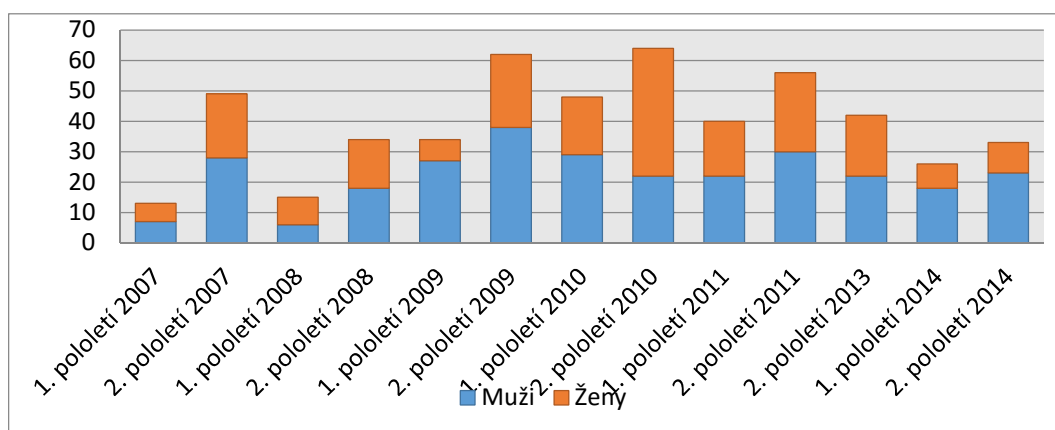
Graf 1 Absolventi - "Střední odborné s výučním listem" (H)

Zdroj: Kontaktní pracoviště Jihlava, vlastní zpracování

ÚOS vzdělání s vyučením a maturitou patří do kategorie soustavy oborů vzdělávání **LO**, do této skupiny se řadí sledované obory Fotografie a multimédia a obor Kosmetička. Toto vzdělání je zobrazeno v grafu 2, kde převažují nezaměstnaní absolventi-muži, jen v období 1. pololetí 2008 a v 2. pololetí 2010 bylo více absolventek-žen. Nejvíce nezaměstnaných absolventů bylo v oborech osobních a provozních služeb, obchodu a podnikání.

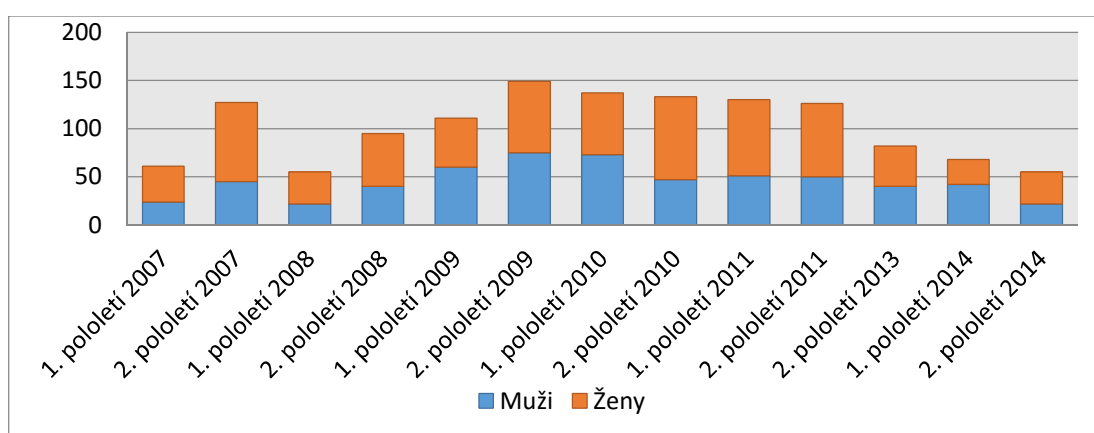
Graf 2 Absolventi - Vyučení a maturita (L)

Zdroj: Kontaktní pracoviště Jihlava, vlastní zpracování

ÚOS vzdělání s maturitou bez vyučení patří do kategorie soustavy oborů vzdělávání **M**, do této skupiny se řadí sledované obory Řízení sportu, Obchodní akademie a obor Zdravotní asistent. Toto vzdělání je zobrazeno v grafu 3. V tomto grafu je znázorněno, že více bylo nezaměstnaných absolventek-žen než absolventů-mužů (kromě 1. pololetí v roce 2009, 2010, 2014). Nejvíce nezaměstnaných na trhu práce byli absolventi oborů podnikání, ekonomika a administrativa, pedagogika, učitelství, gastronomie, hotelnictví, zemědělství a lesnictví, sociální péče, právo. Právě tyto obory vzdělávání absolvují více ženy než muži.

Graf 3 Absolventi - Střední odborná škola bez vyučení (M)

Zdroj: Kontaktní pracoviště Jihlava, vlastní zpracování

4.3.1 Potřeby zaměstnavatelů v terciálním sektoru

Za pomoci dat z projektu „Kariérové poradenství v podmínkách kurikulární reformy“ z roku 2014 bylo pomocí aritmetického průměru zjištěno, které kompetence zaměstnavatelé u absolventů oborů terciálního sektoru preferují. Ze 100 % dotázaných zaměstnavatelů odpovědělo 97,7 %, z toho 55 % by nejvíce vyhovovalo, kdyby kompetence byli vyvážené, 23,5 % preferuje odborné kompetence a 16 % preferuje klíčové kompetence. Lze tedy říci, že odborné kompetence jsou pro zaměstnavatele důležitější než kompetence klíčové.

Jelikož odborné kompetence se liší oborem vzdělání, bylo zkoumáno, které klíčové kompetence jsou pro zaměstnavatele důležité. Význam klíčových kompetencí hodnotili zaměstnavatelé na třístupňové škále, kde „1“ znamenali **zcela nezbytné** kompetence, „2“ **důležité** kompetence a „3“ **méně důležité** kompetence.

Tabulka 1 Klíčové kompetence

Kompetence	Důležitost kompetencí (hodnoty aritmetického průměru)			
	vyučení	střední s maturitou	VŠ	celkem
nést zodpovědnost	1,60	1,34	1,11	1,37
ochota učit se	1,59	1,34	1,17	1,38
čtení a porozumění pracovním instrukcím	1,63	1,35	1,18	1,40
schopnost řešit problém	1,74	1,39	1,13	1,44
schopnost týmové práce	1,61	1,45	1,30	1,47
umění jednat s lidmi	1,85	1,35	1,16	1,48
adaptabilita a flexibilita	1,74	1,47	1,24	1,50
schopnost rozhodovat se	1,88	1,49	1,14	1,53
komunikační schopnosti (ústní a písemný projev)	2,03	1,38	1,12	1,54
schopnost řešit stresové situace	1,92	1,52	1,26	1,59
práce s čísly při pracovním uplatnění	2,03	1,51	1,30	1,64
zběhllost v zacházení s informacemi	2,11	1,54	1,23	1,66
zběhllost v používání výpočetní techniky	2,29	1,49	1,20	1,70
schopnost prezentace a vyjádřit svůj názor	2,22	1,65	1,22	1,74
schopnost vést	2,60	1,91	1,37	2,01
zběhllost v cizích jazycích	2,76	2,05	1,46	2,14

Zdroj: DOLEŽALOVÁ, Gabriela. *Potřeby zaměstnavatelů a připravenost absolventů škol - šetření v terciárním sektoru*. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, 2014.

Z tabulky je zřejmé, že nejmenší nároky jsou kladeny na *obory s výučným listem*. Nejdůležitějšími klíčovými kompetencemi jsou pro zaměstnavatele ochota učit se, schopnost nést zodpovědnost, schopnost pracovat v týmu, čtení a porozumění pracovním instrukcím či flexibilita. Na obory s maturitní zkouškou jsou kladeny větší nároky a zaměstnavatelé považují za nejdůležitější tyto klíčové kompetence – ochotu učit se, schopnost nést zodpovědnost a řešit problémy, čtení a porozumění pracovním instrukcím, umění jednat s lidmi a komunikační schopnosti.

5 Výsledky a jejich hodnocení

5.1 Výsledky dotazníkového průzkumu

Dotazníkové šetření proběhlo v listopadu 2015 pomocí elektronického vyplňování dotazníků žáky vybraných oborů z končících ročníků, tedy u oborů s výučním listem 3. ročníku a u oboru s maturitní zkouškou 4. ročníků. Dotazník vyplnilo 56 žáků, což tvoří 22% všech žáků končících ročníků. Žáci odpovídali na 13 uzavřených otázek. V otázkách je slovem „praxe“, myšlena jak odborná praxe žáků oboru s maturitní zkouškou, tak odborný výcvik žáků oboru s výučním listem. Vzor dotazníku je v Příloze č. 3.

Cílem dotazníkového průzkumu je ověřit *následující hypotézy*:

- Žákyně oboru Obchodní akademie mají nedostatečnou časovou dotaci odborné praxe
- Žáci jsou spokojeni s náplní praxe
- Žáci nemají možnost nastoupit do pracovního poměru u smluvního partnera po úspěšném skončení školy
- Žáci věří, že jim praxe pomůže k úspěšnému vstupu na trh práce

Tabulka č. 2 shrnuje identifikační otázky (první tři otázky v dotazníku), které byly používány v dotazníkovém šetření kvůli přehlednosti a jejich využití v rozsahu celé analýzy dat.

Tabulka 2 Identifikační otázky dotazníku

	Absolutní četnost
Pohlaví	
Muž	9
Žena	47
Obor	
s maturitní zkouškou	40
s výučním listem	16
Obor vyučovaný podle školního vzdělávacího programu	
Řízení sportu	5
Fotografie a multimédia	6
Kosmetička	8
Obchodní akademie	12
Zdravotnický asistent	8
Kadeřník	7
Kuchař-číšník	6
Prodavač	4

Zdroj: vlastní zpracování

Dotazníkového šetření se účastnilo 19 % mužů a 81 % žen. Muži, kteří se účastnili dotazníkového šetření, jsou v oborech Řízení sportu (4 muži), Zdravotnický asistent (1 muž), Fotografie a multimédia (2 muži), Kuchař-číšník (1 muž), Prodavač (1muž). Žáků z oborů s maturitní zkouškou bylo 71, 5 % a žáků s oborů s výučním listem se účastnilo 28,5 %. Je to dáno tím, že obory s maturitní zkouškou mají více žáků.

5.1.1 Analýza jednotlivých otázek dotazníkového šetření

Otázka č. 4: „Vyhovuje Vám současný rozsah praxe za celé studium? (počet hodin, které strávíte na praxi)“ – viz Příloha č. 4

Nejvíce žáků odpovědělo, že jim současný rozsah praxe vyhovuje. Mužům vyhovuje všem. Za krátkou považuje praxi 50 % žákyň z oboru Fotografie a multimédia; 37,50 % žákyň z oboru Kosmetička; 75 % žákyň z oboru Obchodní akademie; 12,50 % žákyň z oboru Zdravotnický asistent; 14,30 % žákyň z oboru Kadeřník. Za menší rozsah praxe se přiklání 12,50 % žákyň z oboru Kosmetička.

Otázka č. 5: „S čím jste spokojen/a při výkonu praxe?“ – viz Příloha č. 5

Na tuto otázku mohli žáci odpovědět více možnostmi. Mužům nejvíce vyhovuje náplň práce a ženám kolektiv. Žákům z oborů Řízení sportu a Kuchař-číšník vyhovuje nejvíce náplň práce a provozovna, kde praxi vykonávají; žákům z oborů Fotografie a multimédia a Kosmetička vyhovuje nejvíce náplň práce; žákyně z oborů Obchodní akademie a Kadeřník jsou nejvíce spokojeni s kolektivem; žákům z oboru Zdravotnický asistent vyhovuje pracovní doba a náplň práce; žákům z oboru Prodavač vyhovuje kolektiv a provozovna, kde praxi vykonávají.

Otázka č. 6: „S čím jste nespokojen/a při výkonu praxe?“ – viz Příloha č. 6

Na tuto otázku mohli žáci odpovědět více možnostmi. Ženy nejvíce odpověděly, že jsou při výkonu praxe spokojeny. Odpovědi u žáků z oborů Řízení sportu a Kosmetička jsou nejednoznačné; žákům z oborů Kadeřník, Fotografie a multimédia, Kuchař-číšník a Prodavač nevyhovuje pracovní doba; žákyním z oboru Obchodní akademie nevyhovuje náplň práce, zde by se žákyně měly zamyslet, jestli tento obor byl správným výběrem, jelikož jejich odborné kompetence předurčují jejich náplň práce. Žáci z oboru Zdravotnický asistent jsou spokojeni.

Otázka č. 7: „Co můžete potenciálnímu zaměstnavateli nabídnout?“

– viz Příloha č. 7

Na tuto otázku mohli žáci odpovědět více možnostmi. Muži i ženy nejvíce odpovídali, že nabídnout mohou jejich odborné teoretické znalosti ze školy. Právě odborné znalosti a jejich aktuálnost jsou výhodou, kterou mohou absolventi využít na trhu práce. Nejčastější odpovědí bylo u oborů Řízení sportu, Kosmetiček a Obchodní akademie právě možnost odborné teoretické znalosti. Nejčastější odpovědí oborů Zdravotní asistent, Kadeřník, Kuchař-číšník a Prodavač byly odborné praktické znalosti, tedy praxe. U oboru Fotografování a multimédia byla nejčastější odpovědí práce s počítačem. Práce s fotografickou technikou je v dnešní době velice propojena s počítačovou technikou, proto je dobré, že tyto kompetence žáci zmínili u svého oboru vzdělání.

Otázka č. 8: „Můžete u poskytovatele praxe zůstat i brigádně? Tedy dobu navíc, která není součástí praxe.“ – viz Příloha č. 8

Více než polovina mužů i žen se na tuto otázku nezeptala. U poskytovatele by mohli zůstat žáci z oborů Řízení sportů (60 %), Fotografie a multimédia (67 %), Obchodní akademie (42 %), Zdravotné asistent (12,50 %). U ostatních oborů tato možnost není. Většina žáků se tedy o tuto možnost aktivně nezajímá.

Otázka č. 9: „Pokud ano, využil/a jste této možnosti?“ – viz Příloha č. 9

Tuto možnost využilo v oboru Řízení sportu 66 % žáků, v oboru Fotografie a multimédia využilo 50 % žáků, v oboru Obchodní akademie 60 % žákyň a v oboru Zdravotní asistent 33 % žáků. Pokud se žáci zeptali na možnost brigádní práce u smluvního partnera, většinou proto, aby mohli této možnosti využít.

Otázka č. 10: „Pracovali jste v průběhu studia jinde než na praxi?“
– viz Příloha č. 10

55 % žen i mužů pracovalo v průběhu studia, a to žáci z oborů Obchodní akademie, Řízení sportu a Kadeřník. Žáci z oboru Fotografie a multimédia nepracovali v průběhu studia. U oborů Kuchař-číšník, Kosmetička, Zdravotnický asistent, Prodavač shodně 50 % žáků pracovalo v průběhu studia a 50 % nepracovalo. Kromě

oboru Fotografie a multimédia má polovina dotázaných žáků pracovní zkušenost i mimo praxi poskytovanou školou.

Otázka č. 11: „Máte možnost po úspěšném ukončení školy (získání maturitního vysvědčení, výuční list) stát se zaměstnancem v provozovně, kde jste vykonával/a praxi?“ – viz Příloha č. 11

78 % mužů a 57,50 % žen nezjišťovali, zda by bylo možné zůstat u poskytovatele i po škole. Žáci z oborů Obchodní akademie (42 %), Zdravotnický asistent (50 %), Fotografie a multimédia (33 %), Řízení sportu (20 %) mají možnost získat práci. U ostatních oborů není tato pravděpodobnost možná.

Otázka č. 12: „Pokud ano, máte o tuto možnost zájem?“ – viz Příloha č. 12

O tuto možnost má zájem 33 % žáků z oboru Fotografie a multimédia a 9 % z oboru Obchodní akademie. Žáci z oboru Zdravotnický asistenti nejvíce odpovídali (50 %), jestliže nenajdou něco lepšího, mají o tuto možnost zájem. Na tuto odpověď odpovědělo 9 % žákyň oboru Obchodní akademie stejně. A o tuto možnost nemá zájem 20 % žáků z oboru Řízení sportu, 25 % žákyň z oboru Obchodní akademie. Více než polovina žákyň z oboru Obchodní akademie, která může u poskytovatele praxe zůstat po studiu v pracovním poměru, nemá o tuto možnost zájem.

Otázka č. 13: „Myslíte si, že je praxe, kterou vykováváte ve škole, dostatečně odborná, kvalitní a pomůže Vám k získání pracovního místa po skončení studia?“ – viz Příloha č. 13

Nejvíce žáků odpovědělo, že praxe je dostatečně odborná, kvalitní a pomůže jim k získání pracovního místa po skončení studia. Muži toto shledali všichni, žen má tento názor 89,50 %. 100 % žáků z oborů Zdravotnický asistent, Řízení sportu, Kuchař-číšník, Fotografie a multimédia, Kosmetička, Kadeřník a Prodavač odpovědělo, že praxe je dostatečně odborná, kvalitní a pomůže jim k získání pracovního místa po skončení studia a stejnou odpověď zvolilo 58,50 % žákyň z oboru Obchodní akademie.

5.1.2 Shrnutí terénního průzkumu

Průzkum byl zaměřen na problematiku odborné praxe žáků na střední škole OZS Jihlava. Průzkum je možno stanovit jako úspěšný, jelikož bylo získáno dostatek informací pro vyhodnocení hypotéz a tím je možné považovat cíl za splněný.

První hypotéza zněla takto: *„Žákyně oboru Obchodní akademie mají nedostatečný časovou dotaci odborné praxe.“*

S touto hypotézou je spojena otázka č. 4: „Vyhovuje Vám současný rozsah praxe za celé studium? (počet hodin, které strávíte na praxi)“ Žákyně oboru Obchodní akademie vybíraly ze tří možností, kdy nejčastější odpovědí bylo „ne, nevyhovuje, počet hodin stanovených školou pro praxi je MÁLO“. Takto odpovědělo 75 % žákyň. Hypotézu je možné na základě analýzy jednoznačně potvrdit.

Druhá hypotéza byla tato: *„Žáci jsou spokojeni s náplní praxe“.*

S druhou hypotézou souvisí otázka č. 5: „S čím jste spokojen/a při výkonu praxe?“, na tuto otázku mohli žáci odpovědět 6 možnostmi. Odpověď „s náplní praxe“ zvolilo 61,29 % žáků. S touto hypotézou souvisí i otázka č. 6.: „S čím jste nespokojen/a při výkonu praxe?“ S náplní praxe bylo nespokojeno 38,71 % žáků. Více žáků odpovědělo, že jsou s náplní praxe spokojeni, proto lze hypotézu jednoznačně potvrdit.

Třetí hypotéza zněla takto: *„Žáci nemají možnost nastoupit do pracovního poměru u smluvního partnera po úspěšném skončení školy.“*

S touto hypotézou souvisí otázka č. 11: „Máte možnost po úspěšném ukončení školy (získání maturitního vysvědčení, výuční list) stát se zaměstnancem v provozovně, kde jste vykonával/a praxi?“ 21,43 % žáků nemá možnost stát se zaměstnancem provozovny po úspěšném ukončení školy. Nejčastější odpovědí, ale bylo „nezjišťoval/a jsem“, takto odpovědělo 60,71 % žáků. Hypotézu je z tohoto důvodu nutné zamítnout.

Čtvrtá hypotéza zněla: *„Žáci věří, že jim praxe pomůže k úspěšnému vstupu na trh práce.“*

Se čtvrtou hypotézou souvisí otázka číslo 13. „Myslíte, si že je praxe dostatečně odborná, kvalitní a pomůže Vám k získání pracovního místa po skončení

studia?“ Kladně na tuto otázku odpovědělo 91,07 % žáků. Touto odpovědí lze hypotézu jednoznačně potvrdit.

6 Závěr

Bakalářská práce se zakládá na zpracování teoretických východisek, analýzy odborného vzdělání a praxe s možností uplatnitelnosti na trhu práce a další spolupráci se smluvními partnery na OZS Jihlava v oborech Řízení sportu, Fotografie a multimédia, Kosmetička, Obchodní akademie, Zdravotnický asistent, Kadeřník, Kuchař-číšník a Prodavač. Závěr práce tvoří dotazníkový průzkum, na který odpovídali žáci ze jmenovaných oborů posledních ročníků. Cíl práce byl splněn.

Praxe u maturitních oborů samozřejmě nemá tak velkou časovou dotaci, jako je to u oborů s výučním listem. Největší rozsah u oboru s maturitní zkouškou má obor Kosmetička. Žákyně absolvují odbornou praxi ve školní provozovně od druhého ročníku, navíc ve třetím ročníku mají třítydenní praxi v kosmetických salónech. Účastní se velkého množství soutěží, kde u mnoha kategorií zaujímají přední příčky. i tyto akce jim mohou pomoci na trh práce. Nejméně odborné praxe absolvují žáci oboru Obchodní akademie. Kdy odborná praxe je jen ve třetím ročníku a trvá čtrnáct dní. Z dotazníkového šetření je zřejmé, že je pro žákyně nedostačující a nejméně, že všech dotázaných oborů si myslí, že jim pomůže k uplatnění na pracovním trhu. Žáci oboru Řízení a sportu mají za celé své studium na střední škole pět týdnů odborné praxe. U žáků oboru Fotografie a multimédia je odborná praxe stejně dlouhá a žáci se účastní různých akcí a soutěží, které jim mohou jejich tvorbu pomoci propagovat a tím mají větší možnost uplatnění na trhu práce. U oboru Zdravotnický asistent je odborná praxe vykonávána především v Nemocnici Jihlava, a to v rámci odborných předmětů a navíc mají ve třetím ročníku dvoutýdenní souvislou praxi. U oboru Zdravotnický asistent je vysoká míra zaměstnanosti. V dotazníkovém šetření bylo zjištěno, že 50 % z dotázaných žáků z tohoto oboru by mohlo stát zaměstnancem u smluvního partnera po studiu. U oborů s výučním listem probíhá odborný výcvik nejdříve ve školních provozovnách a pak u smluvních partnerů. U oboru Kadeřník probíhá odborný výcvik u většiny žáků ve školní provozovně, jelikož v regionu Jihlava chybí dostatek velkých kadeřnických salónů, kterými by škola mohla spolupracovat. Žákyně se účastní hodně soutěží, a to i v zahraničí. i zde obsazují první místa soutěže. Obor Kuchař-číšník nabízí spolupráci s předními restauranty města Jihlavy, a to ve druhém a třetím ročníku. U oboru Prodavač probíhá odborný výcvik u smluvních partnerů, kdy

největším partnerem je Tesco Stores ČR v Jihlavě. Odborný výcvik je uskutečňován i ve školním bufetu a v bufetu na Krajském úřadu Vysočina. U většiny oborů je možnost absolvovat stáže v zahraničí.

Navazující spolupráce se smluvními partnery je zřídka vedená školou. Za poslední tři roky byla navazující spolupráce uvedena jen u šesti absolventů oboru Kuchař-číšník a dvou absolventů oborů Prodavač. U ostatních oborů nebyly tyto informace zjištěny. Z dotazníkového šetření je zřejmé, že by u smluvních partnerů mohla brigádně při studiu pracovat 26, 79 % žáků, po úspěšném ukončení školy by se mohlo 21, 43 % žáků stát zaměstnancem u smluvního partnera, kdy vykonávali praxi.

Naprostá většina žáků věří, že jim odborná praxe či výcvik pomůže k úspěšnému vstupu na trh. Z průzkumu trhu je zřejmé, že absolventi oborů Prodavač a Kuchař-číšník budou mít vstup na trh práce jednodušší, jelikož v regionu Jihlava je o tyto obory největší zájem. Naopak velký problém by mohli mít absolventi z oborů Kosmetička, Kadeřník a Obchodní akademie, trh práce je v regionu Jihlava těmito pracovníky přesycen.

Na závěr si každý absolvent musí uvědomit, že po absolvování školy jejich vzdělávání nekončí a i nadále sehrávat v jejich životě důležitou roli.

7 Seznam použitých zdrojů

- [1] BROŽOVÁ, Dagmar. *Společenské souvislosti trhu práce*. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2003. ISBN 80-86429-16-4.
- [2] BUCHTOVÁ, Božena a kol. *Nezaměstnanost: psychologický, ekonomický a sociální problém*. 1.vyd. Praha: Grada, 2002. ISBN 80-247-9006-8.
- [3] BURDOVÁ, Jeny, CHAMOUTOVÁ, Daniela. *Nezaměstnanost absolventů škol se středním a vyšším odborným vzděláním – 2012*. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, 2012.
- [4] DOLEŽALOVÁ, Gabriela. *Potřeby zaměstnavatelů a připravenost absolventů škol - šetření v terciálním sektoru*. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, 2014.
- [5] JÍROVÁ, Hana. *Trh práce a politika zaměstnanosti*. 1. vyd. Praha: VŠE, 1999. ISBN 80-7079-635-9.
- [6] KAŠPAROVÁ, Jana. *Metodika tvorby školních vzdělávacích programů SOŠ a SOU*. 1. upr. vyd. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, 2012. ISBN 978-80-87652-05-3.
- [7] KOLIBOVÁ, Helena a Alina KUBICOVÁ. *Trh práce a politika zaměstnanosti: distanční studijní opora*. Vyd. 1. Karviná: Slezská univerzita v Opavě, Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné, 2005. ISBN 80-7248-321-8.
- [8] KOTÝNKOVÁ, Magdalena a Otakar NĚMEC. *Lidské zdroje na trhu práce: vývoj a tendence v souvislosti se vstupem České republiky do EU*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2003. ISBN 80-86419-48-7.
- [9] KREBS, Vojtěch a kol. *Sociální politika*. 4. vyd. Praha: ASPI, a. s., 2007. ISBN 978-80-7357-276-1

- [10] KREJČOVÁ, Lenka. *Psychologické aspekty vzdělávání dospívajících*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2011. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-3474-3.
- [11] MILLER, Ivan a Karel NĚMEJC. *Evaluační ve vzdělávání: textová studijní opora*. Vyd. 1. V Praze: Česká zemědělská univerzita v Praze, Institut vzdělávání a poradenství, 2014. ISBN 978-80-213-2455-8.
- [12] *Poradenství pro volbu povolání a zaměstnání na úřadech práce v České republice: distanční studijní opora*. 1. vyd. Praha: Národní vzdělávací fond, Národní informační středisko pro poradenství, 2005, 65 s. ISBN 80-867-2825-0.
- [13] ŠTĚVOVÁ, Nikola. *Analýza úrovně zaměstnanosti a nezaměstnanosti ve vybraném regionu*. ČZU v Praze, 2014. Česká zemědělská univerzita v Praze.

Internetové zdroje

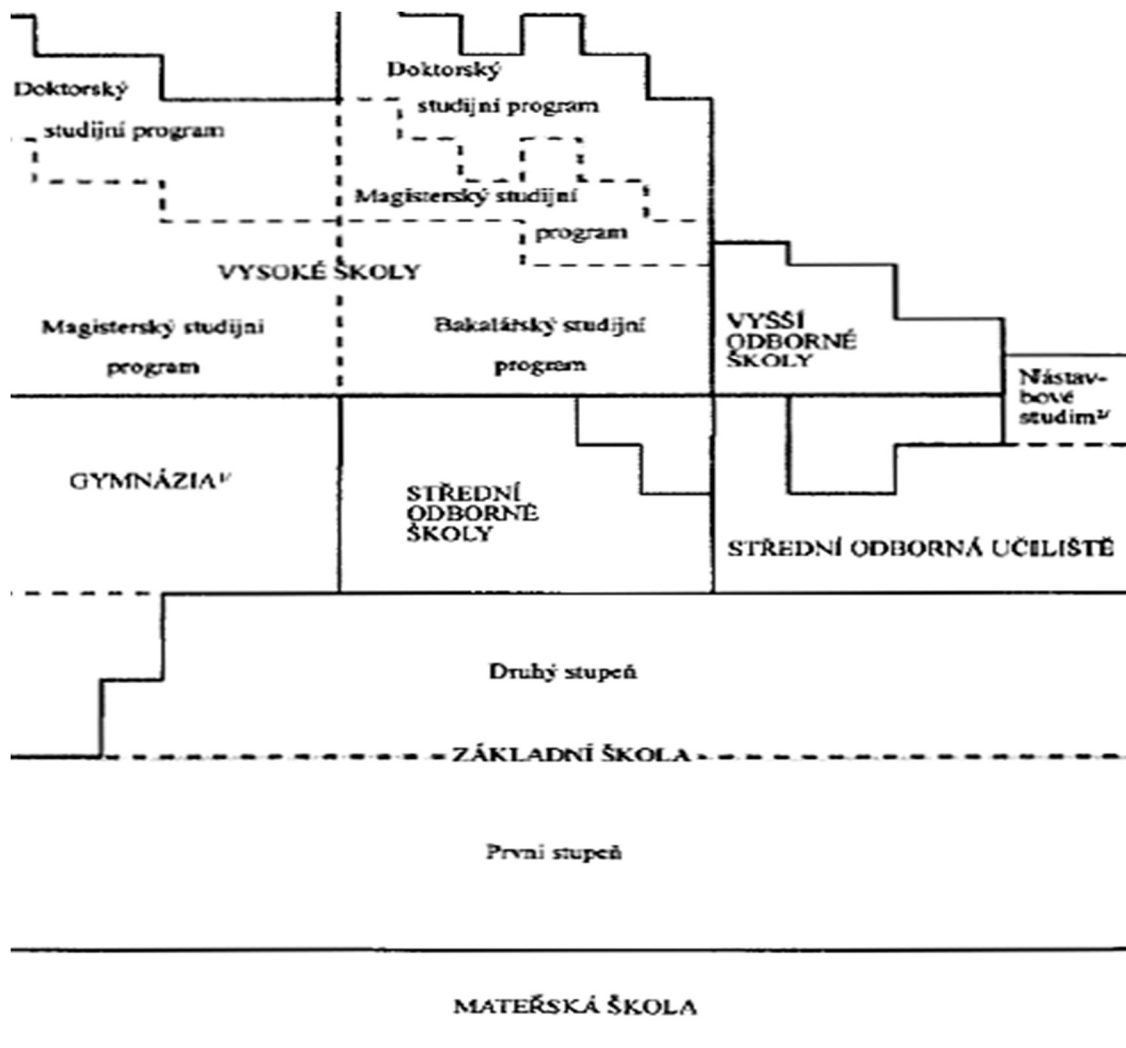
- [14] Český statistický úřad. [online]. 2015 [cit. 2015-12-02]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/>.
- [15] Integrovaný portál MPSV: *Aktivní politika zaměstnanosti* [online]. 2016 [cit. 2016-01-19]. Dostupné z: <http://portal.mpsv.cz/sz/zamest/dotace/apz>
- [16] KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA. *Okres Jihlava* [online]. 2016 [cit. 2014-01-20]. Dostupné z: <http://www.kr-vysocina.cz/okres-jihlava/g-23901>.
- [17] MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. *Rámcové vzdělávací programy* [online]. [cit. 2016-01-13]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/skolskareforma/ramcove-vzdelavaci-programy>.
- [18] Národní ústav pro vzdělávání. [online]. 2015 [cit. 2015-15-15]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/>.
- [19] Národní ústav pro vzdělávání. *Rámcový vzdělávací programy* [online]. 2016 [cit. 2016-01-13]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/t/rvp>.
- [20] Národní ústav pro vzdělávání. *Koncepce klíčových kompetencí* [online]. 2016 [cit. 2016-01-13]. Dostupné z: <http://www.nuov.cz/koncepce-kk>.

- [21] Národní ústav pro vzdělávání. *RVP Obchodní škola* [online]. 2016 [cit. 2016-01-13]. Dostupné z:
http://zpd.nuov.cz/RVP_3_vlna/RVP%206351J01%20Obchodni%20skola.pdf.
- [22] Obchodní akademie, Střední zdravotnická škola, Střední odborná škola služeb a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Jihlava [online]. 2016 [cit. 2016-01-02]. Dostupné z: <http://www.ozs-ji.cz/>.
- [23] Statistiky [online]. 2016 [cit. 2016-01-02]. Dostupné z: <http://portal.mpsv.cz/sz/stat>.

8 Přílohy

Příloha č. 1 - Vzdělávací soustava ČR.....	1
Příloha č. 2 - Region Jihlava.....	1
Příloha č. 3 - Dotazník	2
Příloha č. 4 - „Otázka č. 4: Vyhovuje Vám současný rozsah praxe za celé studium? (počet hodin, které strávíte na praxi)“	4
Příloha č. 5 - „Otázka č. 5: S čím jste spokojen/a při výkonu praxe?“.....	5
Příloha č. 6 - „Otázka č. 6: S čím jste nespokojen/a při výkonu praxe?“	5
Příloha č. 7 - „Otázka č. 7: Co můžete potenciálnímu zaměstnavateli nabídnout?“ ..	6
Příloha č. 8 - „Otázka č. 8: Můžete u poskytovatele zůstat i brigádně? Tedy dobu navíc, která není součástí praxe?“	6
Příloha č. 9 - „Otázka č. 9: Pokud ano, využil/a jste této možnosti?“	7
Příloha č. 10 - „Otázka č. 10: Pracovali jste v průběhu studia jinde než na praxi?“ ..	7
Příloha č. 11 - „Otázka č. 11: Máte možnost po úspěšném ukončení školy (získání maturitního vysvědčení, výuční list) stát se zaměstnancem v provozovně, kde jste vykonával/a praxi?“	8
Příloha č. 12 - „Otázka č. 12: „Pokud ano, máte o tuto možnost zájem?“	8
Příloha č. 13 - „Otázka č. 13: Myslíte si, že je praxe, kterou vykonáváte ve škole, dostatečně odborná, kvalitní a pomůže Vám k získání pracovního místa po skončení studia?“	9

Příloha č. 1 - Vzdělávací soustava ČR

Zdroj: KREBS, V. a kol. *Sociální politika*, 4. vyd. Praha : ASPI, a.s., 2007, s. 440

Příloha č. 2 - Region Jihlava

Zdroj: *Města, obce a vesnice v ČR* [online]. [cit. 2016-03-25].

Dostupné z: <http://www.obce-mesta.info/okres.php?id=Jihlava>

Příloha č. 3 - Dotazník

Dobrý den,

studuji na Institutu vzdělávání a poradenství České zemědělské univerzity v Praze.

Tento dotazník se stane součástí mé bakalářské práce: "Spolupráce odborné školy a podniků v oblasti odborné praxe žáků v kontextu uplatnitelnosti absolventů na trhu práce."

Odbornou školou je vaše škola - OZS Jihlava, proto Vás chci požádat o spolupráci, která je pro moji bakalářskou práci velice důležitá.

Dotazník je anonymní a Vaše odpovědi budou sloužit jen pro zpracování mé bakalářské práce.

Předem děkuji za Váš čas a spolupráci.

Nikola Št'ávová

Pokyn: vybranou odpověď, prosím zakroužkujte nebo doplňte

1. Pohlaví
 - a) žena
 - b) muž
2. Obor studia, který studujete
 - a) s maturitní zkouškou
 - b) s výučním listem
3. Obor vyučovaný podle školního vzdělávacího programu, který studujete
 - a) Řízení sportu
 - b) Fotografie a multimédia
 - c) Kosmetička
 - d) Obchodní akademie
 - e) Zdravotnický asistent
 - f) Kadeřník
 - g) Kuchař – číšník
 - h) Prodavač
4. Vyhovuje Vám současný rozsah praxe za celé studium? (počet hodin, které strávíte na praxi)
 - a) ano, vyhovuje
 - b) ne, nevyhovuje, počet hodin stanovených školou pro praxi je MÁLO
 - c) ne, nevyhovuje, počet hodin stanovených školou pro praxi je HODNĚ

5. S čím jste spokojen/a při výkonu praxe?
- a) s pracovní dobou
 - b) s kolektivem
 - c) s náplní práce
 - d) s provozovnou, kde praxi vykonávám
 - e) vyhovuje mi vše zmíněné
 - f) nejsem na praxi spokojen/a
6. S čím jste nespokojen/a při výkonu praxe?
- a) s pracovní dobou
 - b) s kolektivem
 - c) s náplní práce
 - d) s provozovnou, kde praxi vykonávám
 - e) nevyhovuje mi vše zmíněné
 - f) jsem spokojen/a
7. Co můžete potenciálnímu zaměstnavateli nabídnout?
- a) odborné teoretické znalosti (škola)
 - b) odborné praktické znalosti (praxe)
 - c) práce s počítačem
 - d) znalost světového jazyka
 - e) jiné
8. Můžete u poskytovatele zůstat i brigádně? Tedy dobu navíc, která není součástí praxe?
- a) ano
 - b) ne
 - c) neptal/a jsem se
9. Pokud ano, využil/a jste této možnosti?
- a) ano
 - b) ne
 - c) neptal/a jsem se, nemohu odpovědět
10. Pracovali jste v průběhu studia jinde než na praxi?
- a) ano
 - b) ne
11. Máte možnost po úspěšném ukončení školy (získání maturitního vysvědčení, výuční list) stát se zaměstnancem v provozovně, kde jste vykonával/a praxi?
- a) ano
 - b) ne
 - c) nezjišťoval/a jsem

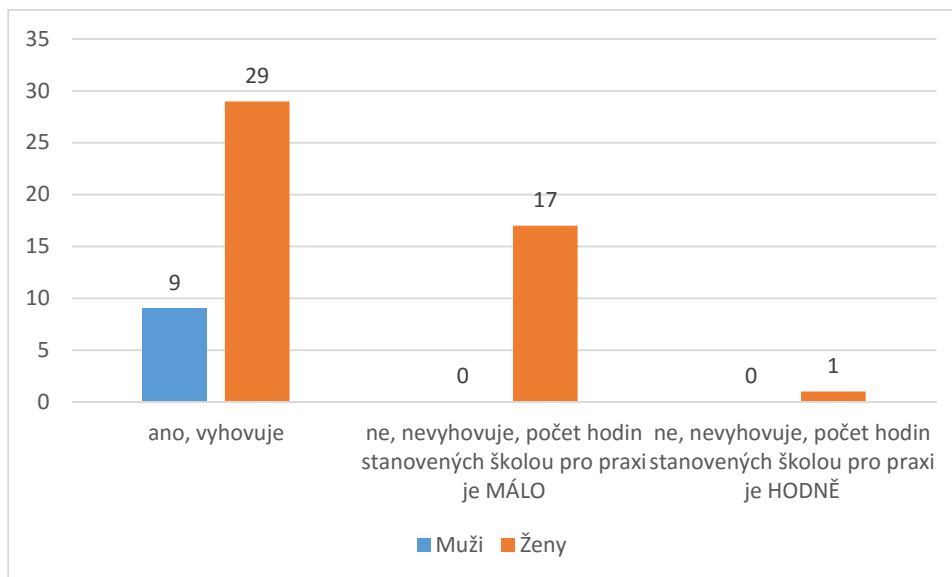
12. Pokud ano, máte o tuto možnost zájem?

- a) ano
- b) ne
- c) jen, když nenajdu něco lepšího
- d) neptal/a jsem se, nemohu odpovědět

13. Myslíte si, že je praxe, kterou vykonáváte ve škole, dostatečně odborná, kvalitní a pomůže Vám k získání pracovního místa po skončení studia?

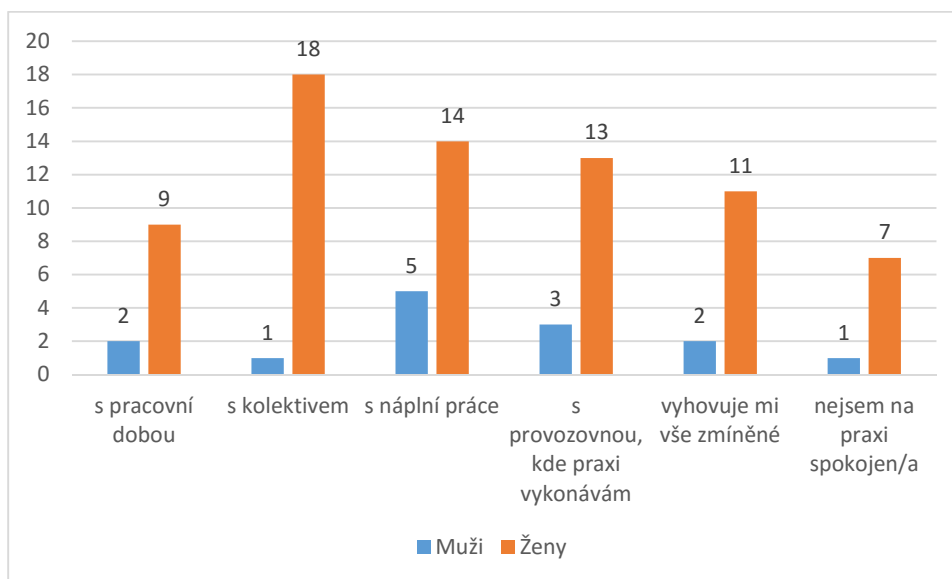
- a) ano
- b) ne

Příloha č. 4 - „Otázka č. 4: Vyhovuje Vám současný rozsah praxe za celé studium? (počet hodin, které strávíte na praxi)“

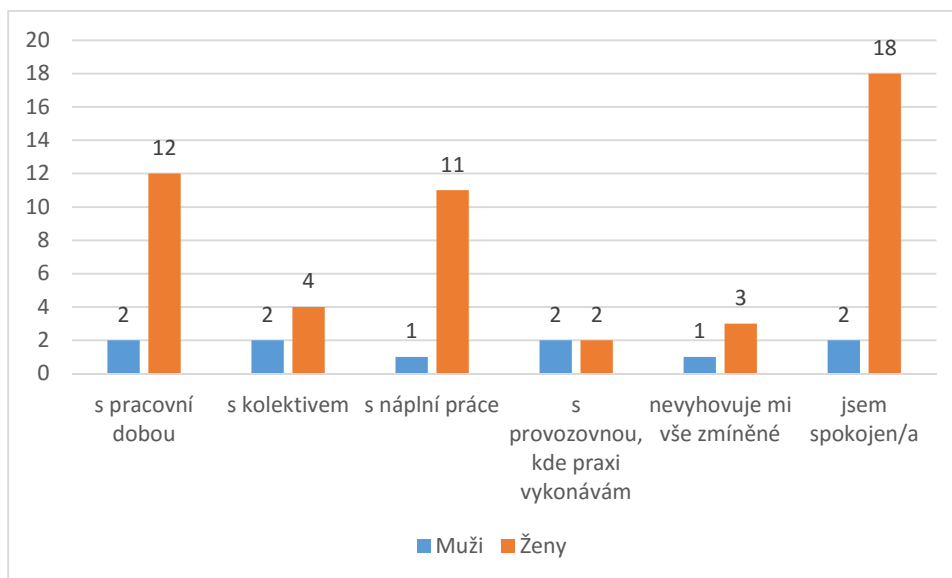
Zdroj: vlastní zpracování

Příloha č. 5 - „Otázka č. 5: S čím jste spokojen/a při výkonu praxe?“

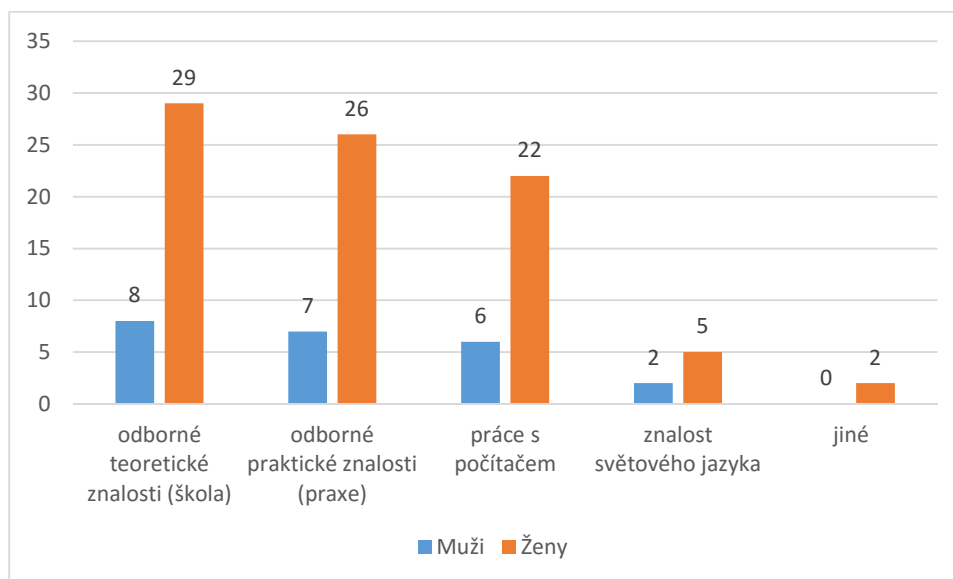
Zdroj: vlastní zpracování

Příloha č. 6 - „Otázka č. 6: S čím jste nespokojen/a při výkonu praxe?“

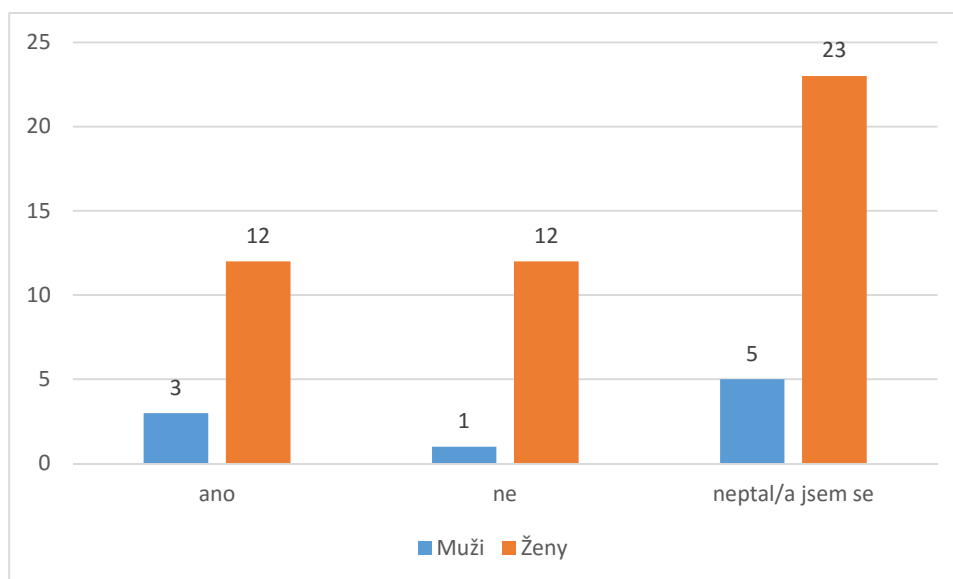
Zdroj: vlastní zpracování

Příloha č. 7 - „Otázka č. 7: Co můžete potenciálnímu zaměstnavateli nabídnout?“

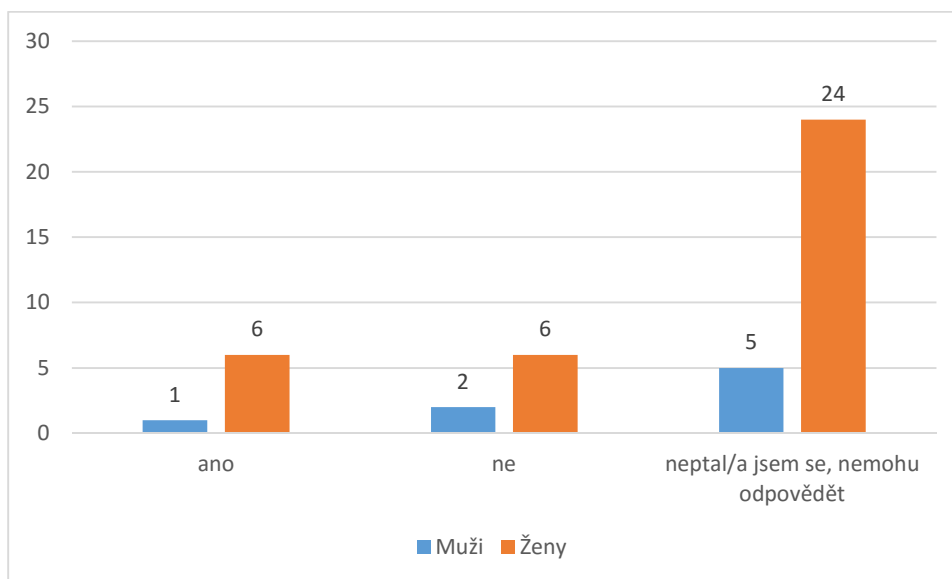
Zdroj: vlastní zpracování

Příloha č. 8 - „Otázka č. 8: Můžete u poskytovatele zůstat i brigádně? Tedy dobu navíc, která není součástí praxe?“

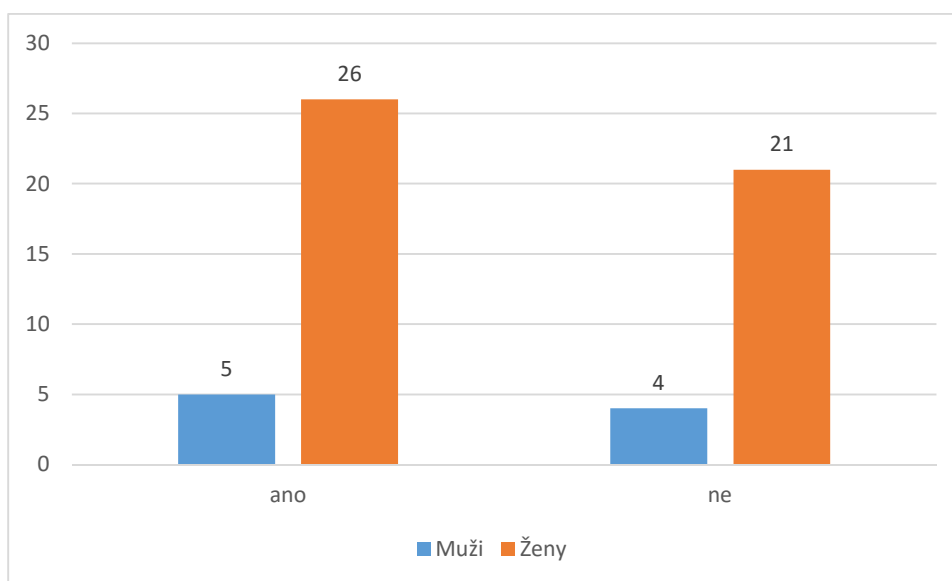
Zdroj: vlastní zpracování

Příloha č. 9 - „Otázka č. 9: Pokud ano, využil/a jste této možnosti?“

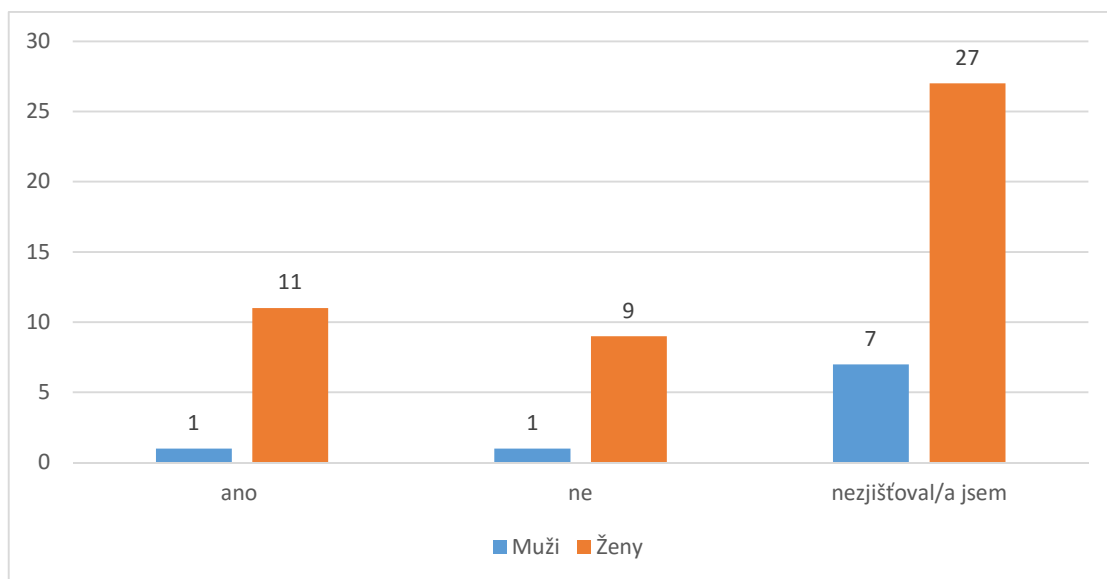
Zdroj: vlastní zpracování

Příloha č. 10 - „Otázka č. 10: Pracovali jste v průběhu studia jinde než na praxi?“

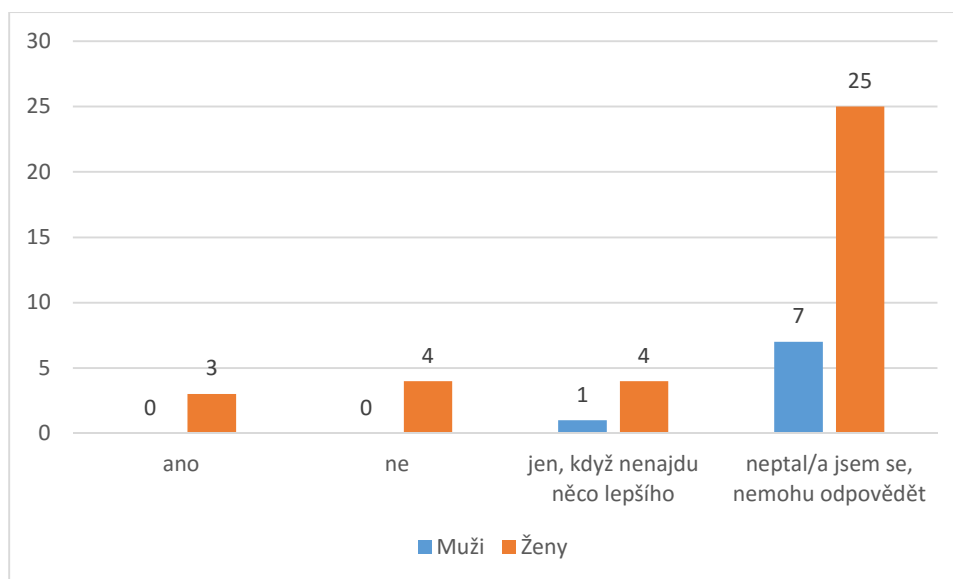
Zdroj: vlastní zpracování

Příloha č. 11 - „Otázka č. 11: Máte možnost po úspěšném ukončení školy (získání maturitního vysvědčení, výuční list) stát se zaměstnancem v provozovně, kde jste vykonával/a praxi?“

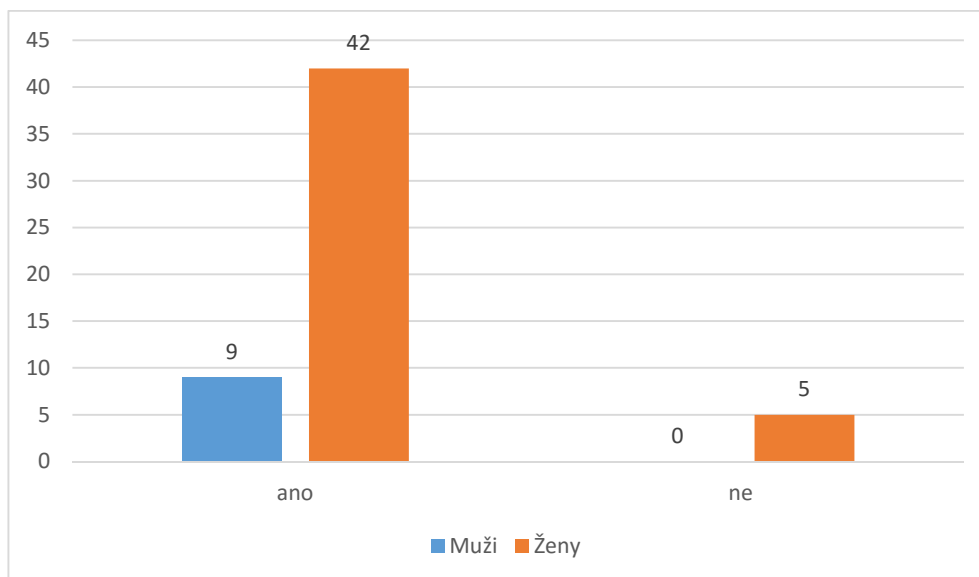
Zdroj: vlastní zpracování

Příloha č. 12 - „Otázka č. 12: „Pokud ano, máte o tuto možnost zájem?“

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha č. 13 - „Otázka č. 13: Myslíte si, že je praxe, kterou vykonáváte ve škole, dostatečně odborná, kvalitní a pomůže Vám k získání pracovního místa po skončení studia?“

Zdroj: vlastní zpracování